

PІН XIX. ДЖЕРСИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 29 ЧЕРВНЯ 1911. ЧИСЛО 26.

VOL. XIX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JUNE 29, 1911. No. 26.

НОВИНКИ.

Почтова щадниця в Майнерсвіл, Па. З поштового уряду в Майнерсвіл, Па. дістаємо до оголошення письмо, що з днем 19-го червня с. р. зістала на тамошній пошті відчинена почтова щадниця. Про вагу поштових щадниць, як одимомко безпечних банків, у яких головню найбільшійша кляса населення може складати свої, хочби найдрібніші ощадності, писало ся в нашій часописи уже не раз. Днесь опять звертаємо увагу наших родимців з Майнерсвіл і околиці на поштову щадницю в їхнім місті, та горячо радимо їм, зірвати уже раз з усіма жидівськими та пагодоуш-и банкерами, яких чесність своєї ощадності під опіку державі; хто-ж знова не спроміг ся до тепер на відложення якогось цента, для такого являє ся тепер найгарнійша нагода, бо в поштовій щадниці може складати почавши від найдрібніших сум. Але не лиш особи старші, дорослі, але навіть діти можуть дістати свою власну книжочку на пошті і з маленькості уже вчити ся ощадності. Блишче і подрібнішче про постанови і права тутешних поштових щадниць напишемо в слідуєчій числі, а покищо усіх тих, що схотілиб сейчас вложити свої гроші, відсилаємо до тамошнього почтаря, який охотно уділить всякому найточніших інформацій.

Віче в справі М. Січинського. В Фогелсвіл, Па. відбуло ся на дни 12 червня с. р. віче в справі Мирослава Січинського при участі адвогу народу. Головний реферат виголосив М. Шеремета, розказуючи обширно про роботу графа Потоцького на галицькій Україні, про різні страйки, Коропець, Ляцке, Черняхів. І за всі злочини, поповнені на нашим народі, встав местник, Мирослав Січинський, запротерений ворогами невинно в тюрму. По майже двогодинній бесіді присутні підписували петицію в справі увільнення Січинського з тюрми. Зібрано більше як 400 підписів. Крім сего вічевики зложили 12 дол. 50 цнт. як дарунок для матери нашого героя. Предсідателем віча був Д. Єдинак, заст. предс. М. Вугрин, секретарем О. Вересюк, а організатором М. Лоштин. Імена жертводавців подаємо на другому місци.

Коронація англійської королівської пари. Пів години по 12-ій в полудне, дня 22-го червня с. р. гук гармат звістив Англіїям, що Георг V., уже більше як рік пануючий англійський король, зістав

урочисто помазаний на короля „з Божої ласки“. День був незвичайно не привітний, дощ лив, наче з ведра. Мимо сего, вулиці Лондону, куди мав переходити коронаційний похід, були заповнені у щерть цікавими. 12.000 поліціянтів і 60.000 війська ужито до вдержування ладу і порядку. Точно о годині пів до 11-ої гук гармат звістив, що похід вирушив з королівської палати. Звільна йшов похід, який відчиняли в 14 гальових повозах гості з пануючих домів. За ними слідували члени англійської королівської родини, а описля доперва король і королева, у пурпурових, середновічних строях. Весь похід прибув до старинної съвятині Вестмінстерської, прибраної і приукрашеної з невиданою до сих пор величавістю. В лавках, уставлених амфітеатралью, заняло місце около 7000 свідків коронаційного акту, усі в старих, дорогоцінних строях. Межи капаючими від золота і дорогогих каміннів строями, відбивав представителі Злучених Держав, Геммонд, який явив ся у звичайнім візитовім одязі, як і при стало на заступника демократичної республіки.

У церкві, по всяких середновічних вступях і церемоніях, засіла королівська пара на приготівлених стільцях, під пурпуровими балдахинами. По відправленім богослуженю, архієпископ, звертаючи ся на всі чотири сторони съвіта, проголосив, що король Георг безсумнівно став владільцем держави і завізав присутних, зложити королеві приналежний поклін. На се залунав англійський гимн, що аж стіни храма задріжали. По короткій, виголошеній архієпископом проповіді поцілував король біблію і підписав, приреченє, що буде радити краєм після прав і установ англійської церкви. Тоді опоясано його мечем, вложено на нього королівський плащ, подано золоте яблуко, перстень і скиптр, та архієпископ вложив на його голову корону. По сїм наступило укоронованє королевої. По скінченім акті задзвонили усі дзвони в Лондоні, загреміли гармати, а народ вибухнув шаленими криками радости, дуже мало лицючими з вдачею холодних крамарів, якими суть Англіїці. Похід, тепер у відворотнім порядку, рушив з поворотом до королівської палати, витаний усюди оваційно. Кололь і королева вийшли на балкон в своїй палаті в повнім коронаційнім уборі, чим збільшили воєторг товпи до кульмінаційної точки. Вечером і цілу ніч Лондон пишав ся у казочній ілюмінації.

Слідуєчого дня, с. є. 23-го червня відбула ся військова парада, у якій

взяли участь король і королева. Похід, довгий півтора милі, складаючий ся з усіх англійських кольтоній, своєю різнобарвністю та грою красок мундурів вістане незатертий ніколи в памяти усіх, що його бачили. З походу сего лишив ся один сьмішний епізод. Після традицій, які для Англіїців суть найсвятійшою річю, не вільно королеві в'їжджати до властивого міста „сіті“, без попереднього позволення лорда-майора. І тепер він ждав на мнимій брамі, аби королеві дати дозвіл. З відкритою головою у середновічній строю приступив до королівського воза і віддав йому меч, репрезентуючий власть над містом. При сїм радні повагом поклонили ся низенько, доторкаючи майже головами бруку. Се виглядало так комічно, що королева не могла повдержати ся ся від усміху. Але найліпше мало доперва прийти. Після традиції іменно, лорд-майор мав тепер всісти на коня і поїхати передом королівського повозу. Ся штука однак в виду його поважної будови тіла, ніяк не хотіла ся йому вдати. Сарака мучив ся довгий час і аж доперва мусіли покликати двох сильних поліціянтів, і ті вивіндували майора міста на кінський хребет. Вечером опять вулиці були чудово ілюміновані — однак ніхто не оглядав їх, бо дощ лив наче з ведра.

Лист із під південного бігуна. Копенгагська Politiken оповіщує лист капітана Роальда Амундсена, провідника експедиції до південного бігуна. Лист висланий 9-го лютого с. р. з „великої ледяної барери“ й приносить перші автентичні вісти про побут дослідника південних полярних околиць. Амундсен описує насамперед, як намовив своїх товаришів під Мадерою до згоди на розширенє експедиції. Відтак описує подорож через екватор підчас дощової пори. Лід подорожники побачили у-перве 1. січня, а 2-го січня перейшли полярне коло. У вечері 6. січня виїхав корабель „Фрам“ на отверте море, 70 степ. полудн. ширини і 18 степ. зах. довжини від Грінїча. На морі не було особливих пригод. 14-го липня причалив корабель до берега, а подорожники опустили ся на сушу та розбили табор в 2 і пів милі від корабля. Табор складав ся з хати для людей і шатра для пеїв. Мертва досі околиця оживила ся, а табор подорожників творить серед неї найдальше висунену на південь людську оселю. При кінці листа Амундсен згадує про свої наміри на будуче, з котрих виходить, що він хоче перед настанєм полярної ночі перейти ще 81 степень західної ширини.

Утеча з домовини. „Русские Вѣдомости“ подають вельми сензаційну подію: В однім із московських арештів сидів важний арештант Воїнов. Перед кількома днями він був зник. При докладнім огляненню кили не замічено найменших слідів вилонання ані підкопу. Втік без сліду. Пізнійше доперва показало ся, що Воїнов підчас звичайного проходу вийшов до передпохоронної каплиці. До каплиці вели лише одні двері, а иншого виходу не було. Вийшовши до каплиці, Воїнов оглянув лежачого в труні покійника, відтак вийшов до труни, положив ся на труні та прикрив ся саваном. Почали ся для нього хвилі страшного вижидання. Лежачи у труні без руху й придавлюючи віддих, Воїнов чув голоси й розмови про себе, відтак усе втихло, пошукування збігця були без висліду. Настала ніч. Воїнов лежав у труні з трупом близько 10 годин. Між 2. а 3. годинкою над ранком Воїнов вийшов з домовини, виповз з каплиці й неспостережений вийшов із подвіря. Але з таким трудом переведена утеча нінащо не придала ся йому, бо зловлено його, коли всідав до поїзду.

Позір! Позір! ВЕЛИКЕ Всенародне Віче відбуде ся

В РОЧЕСТЕР, Н. Й. ДНЯ 4. ЛИПНЯ 1911
о годині 1-ій пополудни, в „Clinton Hall“, 412 Clinton Ave. North, в справі підпису петицій за Мирославом Січинським.

Запрошує ся до численної участі на сїм вічу всіх Русинів місцевих і з околиць. Хтоб хотів виголосити який реферат на сїм вічу, зволить ласкаво сейчас зголосити ся на адресу: V. Lucyshyn, 13 Gorham Str., Rochester, N. Y.

За Комітет:

Яким Пригода, Іван Пастушин, Михайло Меліс, Василь Луцишин, Іван Іваськевич.

E106 Велике, Всенародне Віче в Нью Йорку.

в справі Мирослава Січинського і українського „Народного Дому“ в Нью Йорку

—: відбуде ся —:

заходом Укр. Народного Комітету в неділю, дня 9-го липня 1911 р. в Manhattan Lyceum Hall, 66—68 E. 4th Str. New York City.

Усіх интересуючих ся живим, народним житєм запрошує ся до численної участі.

За Комітет:

Яків Корнат, предс., Ст. Чосник, кас., І. Матейко, секр.

ОБРУСИТЕЛІ.

Новість із сусіднього життя по-їської країни.

Н. ЛАНСЬКОЇ.

З великоруського переклада ***

(Дальше).

ХІІ.

Із Вовчої волости доходили неспокійні вісті. До поліційного уряду прийшло письмо з написом „дуже важне“.

Таке саме письмо одержав і предсідатель зїзду мирових посередників Петро Іванович Лушинський. В письмі стояло так: „що кількох людей з волости осмілювалися здоїмляти з волостного старшини ознаку його достоїнства, що замкнули волостний уряд і що не хотять слухати ніяких упіменів.“ І дійсно так воно було, — а щоб пояснити сьмиллий поступок тих людей, прошу читача вернутися до знайомого вже йому села Соснівки.

Зараз по виборі Кулака на старшину тою ніби то більшістю голосів, в волости зайшла ще друга важна переміна: на місце іменованого „паном маршалком“ Лушинського, посередником в волості призначили Михайла Івановича Гвоздика. Михайло Іванович приїхав до західного краю з постановою збогатити ся. Мужик, пан чи жид — для него було то все одно, заходила лише та ріжниця, що з мужиком він менше панькав ся. Тула голова і простак з натури, не мав найменшого поняття о нічмі, лише одну науку зрозумів добре, а то — підсунутись зручно до когось йому треба, і робити так, щоб його простацька лєсть приймала ся за українську щирість, а дика розпуста за піромість руської натури. Гвоздик ішов до своєї цілі просто, немов той віл, що уперто товче лобом о стїну. Він був бідний одноворець з Чернігівської губернії; не можучи укіачити другої класи гімназїальної, постановив собі — поправити свої особисті інтереси, і провадив діла в Вовчї волості так, що сам Сидір Тарасович лиш руками розводив, дивуючись його хитрості. Мужика привалила подвійна паньщина: його обложили додатками не лише на користь невиданого ніколи князя, але і на користь посередника, старшини і посесора. Михайло Іванович був неможливий в своїм поступованю, і за найменшу скаргу так міцно вмів досолити людям, що відбив у них всяку охоту до скаргеня. Скаржили ся, розумієсь, на Кулака, але що старшина з посередником тягли одну руку, витискаючи з людей останні соки, то розумієсь само собою, що скаржущі діставали по двацять до п'ятдесять різок без всякого суду. Мужики ще раз пересвідчили ся, що на Кулака скаржитись не вільно. Коли не вільно скаржити ся, то вільно іншого способу шукати, — урадили і нагадали при тім горопяху Гаврила Шовкуна. На той час підвернувся, як на гріх, такий випадок: в волості пробував син заштатного*) діякона, Лука Скудельник, такий самий заштатний учитель якоїсь неіснуючої школи. Зразу був він найсердечіший приятель Гвоздика, з одного корінечка зілечко, тільки без тої рабїяцької натури, яку мав чернігівський одноворець; вони разом піли, разом гуляли, разом розпусту провадили. Все йшло як найліпше, аж нараз зайшла між приятелями велика ненависть; старшина образив за цю заштатного учителя, а учитель поскаржив ся на него Гвоздику. То було по якійсь славній п'ятиці, і Гвоздик був дуже в неласкавій настрою, тож не тільки що не укарав старшину, але ще і пообіцяв учителеві, що каже випарити його в стайні, ані крихти не вважаючи на його духовне походження. Розуміє ся, що по такій приклячці, „приязнь“ не могла вже утримати ся, і двічі покривджений попович побожив ся відомстити і Кулакові і Гвоздику.

— Ви, люди, що тепер будете робити? — сказав він, скликавши вечером до своїх хати знайомих нам братів Бичкових, Пилипа Тилипуга, Степана Черкаса, Івана Хмельського, Петра Підгірного і молодого господаря Василя

*) Заштатний, сказатиб по напому: надчисловий, н. пр. урядник, котрий не має уряду, тїм без парохії, учитель без школи.

Крюка з сусіднього села. — Що будете робити? адже до уряду письмо прийшло за по Кулака.

— Яке письмо? — запитав ся Черкас.

— Правдиве урядове письмо з печаткою. Хіба-ж ви не чули? ніби здивував ся Скудельник.

— А відки нам чути? Якби за податки які, то зараз би сказали. — похитав сивою головою Петро Підгірний.

— Ізбї то за податки, а то ще гірше! — зітхнув учитель, силуючись розбудити цікавість слухачів.

— Та говори-ж бо на розум, не тягни! — сказав сердито Іван Хмельський.

— Ой газди мої любі, дуже мені вас жаль! А не побіг би котрий із вас по кварту горівки? Бігме Боже, всі кости мов переломані.

— Та як тепер по ночі бігати за горівкою! от чого забав!.. Розкажуй, що там за письмо! Завтра принесемо, не продаде, не бій ся...

— Най буде й завтра, лише не забудьте! А діло, бачите, таке, що скоро Кулак — щоб його дїдки рхнули! — дослужить старшиною третій речинець, так стоїть у письмі, то зроблять його тогди дворянином, дадуть йому великий ордер, а тогди вже фіть-фіть! засвітав Скудельник. Тогди вже бузай здоров!.. І до виборів не допустять, бо його на віки старшиною затвердять.

— Якже то може бути? — запитали в один голос здивовані мужики. — Яким способом?

— Таким способом, що скоро затвердять його старшиною, то вже тогди його право, значить ся — уже до кінця, до самої смерті. Тогди вам прийдесть лише терпіти, а йому з вашої дурноти богатіти.

— Та якже то? гей, бійте ся Бога!

— Ви все своє: та як то, та як то? Кажу вам: письмо прийшло, ну?

Від такої відомости мужики і руки опустили... То була, розуміє ся, брехня. Паній Скудельник лїгнув, що на язык наверхнуло ся; але хібаж люди були в стані розібрати чи то правда? Вони знали, що Лука Михайлович чоловік письменний, що різні книжки може читати, ходять у сурдуті, курить цигара, на крадії сьпіває, а у посередника перший гість. Він би не знав таку важну річ? І повірили йому цілком, а Скудельник, вигадавши таку брехню, постановив підтримувати її для своєї цілі.

— Деж ви, Михайловичу, тото письмо читали?

— Де читав? Таже в канцелярії. Михайло Іванович сам показував.

— Може то ще так лише? — сказав несміло Степан Черкас.

— А бодай вас! — помахав головою Скудельник. — Шкода вас, цюсте вїтом а не знаєте, що такі письма так собі не пишуть ся!

І він встав з лави, даючи тим пізнати, що з такими людьми пусто слів тратити не варто. Штука удала ся, і мужики вхопили ся за Скудельника, шукаючи в нїм хоть якого-такого ратунку від нової напасти.

— То таки, люди добрі, є в тім щось, Лука Михайлович відій не жартує, — сказав Хмельський. — Мені оногда жид розказував, що Кулак нову сукману справив собі, далеко, каже, довшу ніж дотепер носив.

— Нову сукману? — то вже певно не без причини.

— Певно, що не без причини, — доповів Василь Крюк.

— Отже видите, куда то йде! — сказав Скудельник, рад із несподіваного обороту річі.

— То якже ти гадаєш, Михайловичу, що зам тепер робити?...

— А щож я маю за вас гадати? Робіть собі як хочете... От дядько Гаврило за вас гадав, та й вийшов добре.

— А він, люди добрі, чути не попускає свого, — перебиваючи Скудельника, сказав Черкас. — Ярема розповідав, що він все по судах, та по панах ходить... В Петербурзі, каже, самому найбільшому генералови просьбу подавав...

— Ну, а що йому генерал сказав? — запитали мужики, чуючи свою провину супроти Гаврила.

— Та нічого, вислухав. Вислухав, та й каже: виджу, каже, що тебе покривдали за правду, але помочи тобі не можу, бо, каже, такого права нема.

аби то, що вже зроблено, переіначити можна. — А якже то може бути, ваше графське сіятельство? — питає-ді Гаврило. А генерал лиш рукою махнув і пішов геть. Відтак прийшло письмо сюди, таке, аби віден їм дати відпис, чи то правда, що говорив Гаврило. А Курочка взяв тай відписав, що все таки правда була, але що чоловік той не при своїм розумі і до се ніби з горівки таке на него зайшло.

— Он яке! А бий тебе сила Божа, ти брехуне! — скрикнув Хмельський.

— От видите, що то значить вам радити! Як вам радити, коли ви нічого не розумієте — зачав Скудельник. — Де ваш розум до того!

— Та розум можеб і найшов ся, коли тут і з розумом нічого не вдієш, — сказав Петро Підгірний і глибоко зігхнув. От ти зазав нас і розповідаєш, але що ти за чоловік: ворог ти нам, чи ні? зашпав він остро і приступив до Скудельника. — Коли не ворог, то ти повинен показати нам дорогу, бо ти більше знаєш від нас, ми люди темні, невчені, нас може хто будь одурити і скривдити...

В голосі старого чоловіка пробивав ся так глибокий сміток, що й самому Скудельникови зробило ся сумно, але він зараз переіг себе.

— А що я вам маю дорогу показувати? Я сказав вам, що скоро Кулак дослужить свій речинець, то його запишуть у дворяни, а тогди вже від неї не відкупитесь...

Мужики переглянули ся, не знаючи, що й говорити далі: щож їм тут робити, коли діло без них уже зроблене?

— Отже коли у вас розум є, то ви повинні знати, що тепер робити. Ідїте в губернію, можете скаргу написати, — сказав Скудельник, і ніби знехотя, припїмнув ще обіцяну на завтра горівку. Люди, один за другим порозходили ся, побалакали ще дорогою, а на другий день постановили написати просьбу, і не подавати на руки посередника, але понести самим в губернію. То була річ трудна і дуже небезпечна, бо Гвоздик в своїй волості не давав нікому відпустки, і хто важив ся видалитись із села без його відомости, той був караний дуже остро, як дезертир у війську; але мужики порішили: хоч жити хоч умирати, і кинули лїоси, кому йти в дорогу. Лїос упав на молодшого Бичкова і на Степана Черкаса. Бичкова приймив ся заступити старший його брат Сидір, а над Черкаса — чоловіка бувало і обізнаного з правом, годі було й найти лішого. Дорога була далека, кілька сот верстов, час найприкрїйшої роботи; але у цілі вказувала ся надія змістити і поліпшити своє положення, — отже-ж наші селяни жваво ішли наперед з кавалком хліба в торбині і з просьбою за пазухом. Вийшовши з Соснівки, де цілу справу держано в найбільшій тайні, осьмого дня станули відважні депутати в призначенім місці, де швидко допущено їх перед лице його превосходительства. Старий, але ще крикий собою статський генерал Михайло Дмитрієвич Столяров зволив вселаскавіше вислухати їх, усміхаючись з дивної мужицької бесіди.

— Quel jargon! — обернувся він до Степана Петровича Овсянського.

— Imprayable! — відповів той, нічого не чуючи з розмови, бо думав о новій акторці, котрій наміряв післати хороший букет.

Люди розповіли все. Вони гадали, що ціла їх місія залежить на тім, щоб правдиво розповісти все, що у них діє ся, і чекати поради. На потвердження своїх слів подали скаргу писану. Скаргу ту писав Скудельник як йому диктували мужики: вона починала ся словами: „Ми живучі серед лїсів“... По пунктам вилужені були слїдуючі кривди. Жителі Вовчої волости направляли десяти-верстову дорогу безплатно і до перва сего року довідали ся від одного чоловіка, що можуть дістати кілька тисяч рублів, если приймуть ся направляти тоту саму дорогу на слїдуючі три роки. Податки всякі, які потагають з людей, ніколи не записують ся до податкових книжок, навіть і книжок тих люди в своїх руках не мають, хоч поплатили за книжки по 50 коп. Податок беруть і з тих душ, котрі ще не втягнені до ревізії, від двох лїт віку, без найменшого обрахунку. Котрогось там року, на розпоряджене старшини, люди

заплатили посесорови по пять рублів з кожної хати за якийсь доси до пишлїра, з котрого розтратив збіжжя попередний посесор. Гроші за утриманє шинків, старшина бере сам і діває не знати куди, а нїпої продають жиди цілком не після громадських установ, бо громада не має ніякого удїлу в тім а старшина з писарем прибивають самі печатки за неписьмених вїтїв. Отже виходить так, що нїби всі ухвали потверджують ся за згодою громади, тимчасом ані громади, ані вїтї о тім нічого не значить, так як стало ся з засудом Шовкуна. Хотїя людям надїлено ґрунту достаточного, але ґрунти ті так далеко від села і розкинені в таких дрібних парцелях, що селяни не мають нїгде вільних вигонів, і скоро худобина зайде на посесорське поле, то кажуть платити велику кару. Окрім того між громадським лугом а селом лежить кавалок пустої землі, котра була отаксована при подїлі і потому перейшла на власність дїдича. Кавалок той пустий, лежав цілком без ужитку, аж доки посесорови, жидови Цапlickови, не прийшло до голови потягнути з него звски. Цапlick без клопоту дістав той кавалок в посесію, і за вигін худоби на громадський луг кавав платити собі від штуки, хоч в патенті стоїть, що громада має право користувати ся тїм вигонем безплатно; а старшина накладе кару на кожного, хто не хоче платити жидови грошей. Також з великою кривдою випала для громади ухвала яку затвердив старшина з тим самим Цапlickом, аби громада утримувала при волостнім урядї одну пару постійних коний. Після тої ухвали кожний господар має платити жидови Цапlickови по кількох рублів за утриманє коний, тимчасом жидівські коні везуть лиш на десять верстов відлеглості, а в дальшу дорогу мусять люди давати коні з села. Хотїя податок той і так був за високий, то вони підписали його ще більше, бо Цапlick зажадав, щоби йому платили не грїшми, але денним відробком, і люди мусїли корчувати йому лїси за таку плату, яку сам дав. На тих, що не хотїли пристати на таку угоду, накладал старшина грошові кари. І коли господар Хома Круглий відважив ся сказати, що не буде робити паньщини на жидів, скоро вже сам цар освободив їх від паньщини, то за те старшина, дав йому наперед трийцять різок, потому двацять буків, а нарешті кавав приставити його до свого дому, і там бив кілька душ забавля; відтак як той чоловік заскаржив його за те, він оправдав ся тим, що не мав часу рахувати буків.

Не знаю, чи була та скарга сьмішна, але Степан Петрович Овсянський, attache при особі його превосходительства, розповідаючи в касині при картах о тїй авїєнції, сьміючись назвав її chef d'oeuvre-ом безглузда.

— Зачинялась вона на спосіб панганської пісні, — розповідав він предсідателеви казенної палати Ля-Патрі, великому приятелеви Гвоздика: „ми, живучі серед лїсів і поля дрімучого“... Pardon! я помилив ся; „лїсів дрімучих“ поправив ся він, сьміючись з власного дотепу, — і так ішла аж до кінця в тім музикальнім тоні. Сам Михайло Дмитрієвич усміхнувся, як передавав мені той славний документ.

Степан Петрович був загально знаий з свого дотепу. Він був мужчина нервоворядно сальоновий. Коло него зібрав ся зараз кружок слухачів, таких самих пустих і зарозумілих як він.

— Але якже, питаю ся вас, je vous demande un peu, якже такий милий чоловік як Гвоздик може витримати з такими дикунами? — сказав предсідатель, прижмурюючи лїве око і поправляючи банеолетку, котру носив на пам'ятку якогось сумного випадку. — На правду, ті панове посередники роблять з себе великі жертви!

— Але ви послухайте, як вони про самого Гвоздика розповідали, — говорив далі Степан Петрович, рад з касинової авдіторії — то потїха! Набив їх хтось тїм, чи щось такого, я вже докладно не знаю... доста, що вони пішли до Гвоздика скаржити ся. Прийшли, кажуть, перехрестили ся і прсєсять, аби їх пустити. Чекали довго. Раз сказано їм — відпочиває; другий раз — пса чешо; третій раз — песика вчить. Видимо, кажуть, що панською роботою занятий.

(Дальше буде).

Бороніть іммігрантів!

Вже в попереднім числі нашої часописи просили ми наших людей, підписувати і висилати готові петиції проти надужити еміграційного комісаря на Еліс Айленд, Віліямса. Сей Віліямс поводить ся з прибуваючими сюди іммігрантами так безпардонно і безперемовно, що самі Американці обурюють ся на него за його „сделки“. Не даром же назвали вони Віліямса „дарем на Еліс Айленд“, а його самовільні розпорядки — „указами“. Пан Віліямс покликують ся завжди на якісь закони, а в дійсності робить те, що йому захочеть ся. Чейже нема нігде такого закону, який не позволяв би впустити на американську землю американського сітізена! А „дар на Еліс Айленд“ допустив ся і такого безправства, бо не хотів одного разу випустити з „еміграційної клітки“ родовитого Американця, що якийсь час перебував за границею! Хотів його конечно „відшупасувати“ назад до Європи і тільки на виразний розказ з Вашингтону увільнив американського горожанина зі своїх „царських“ рук. Представте собі тепер, що сей „гуманний“ комісар вирабляє з чужосторонніми іммігрантами! Кождий чоловік, що не затратив ще в собі почуття людськості і милосердя, мусить обурити ся на всі ті щоденні безправства, яких допускаєть ся п. Віліямс супроти прибуваючих в Америку іммігрантів, і тому всі поступові і справедливі люди розпочали акцію, щоби в діловодство еміграційного комісаря вглянув сам Конгрес і наказав його, руководити ся не тільки людськими, але й Божиими законами... І от один поступовий посол, д. Sulzer вніс в тій справі в Палаті Послів у Вашингтоні відповідну резолюцію, в якій домагаєть ся, щоб Конгрес поручив Імміграційній Комісії розслідувати теперішні відношення в ньюйорським і в інших американських портах.

Ся резолюція (ч. 166) прийде напевно під обради Конгресу, а її доля залежить від того, як поставлять ся до неї поодинокі конгресмени. Природна річ, що коли сі конгресмени дістануть тисячі петицій від своїх виборців, які домагати ся будуть від своїх заступників голосовання за тою резолюцією, то вона перейде, а як виборці махнуть байдужно рукою, то і їх заступники не мати муть чого боятися...

Відповідну петицію в справі тої резолюції помістили ми вже в друге на 11-ій стороні нашої часописи. Помістимо її ще й в кількох дальших числах „Свободи“, але нагаємо усьому на наших читачів, щоб вони доконче сю петицію підписали і вислали поштою на імя конгресмена зі свого виборчого дистрикту. Написати в горі імя і назвиско свого посла, а в долині помістити свою адресу — се чейже не така велика праця, а два центи на поштову марку стати прецінь кожного чоловіка!...

Маємо надію, що тою справою займуть ся всі наші свідомі громадяни, бо се для нас був би великий сором, як би ми полишили оборону наших іммігрантів чужинцям, а самі не зробили для бідних, мальстретованих п. Віліямсом людей, нічого.

Підписуйте-ж, родимці, сі петиції і других до сего доброго діла заохочуйте!

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД ІМЕНІ
Т. ШЕВЧЕНКА.

Оголошено в числі 14-ім . . \$81.33
А. Шаршож, гол. кас. Р. Н. С. \$ 1.00
Загальна квота . \$82.33

ДОПИСИ.

3 Wilkes Barre, Pa.

І заграли сумно дзвони,
Душу сьвяті взяли;
Тіло в землю поховали,
Діла ся остали.

І знов виросла на наших цвинтарі одна могила більше, знов покотили ся рясні, грубі сльози по лиці родини, сусідів і знайомих; і знов упав жертвою капіталізму оден з найліпших членів нашої парохії, бл. п. Филимон Дзюбак, осиротивши жену і шестеро дрібних діточок.

Бл. п. Филимон Дзюбак, котрий закінчив туземне житє наглою і несподіваною смертю дня 17. червня, походив з села Ляцке, повіт Добромиль, Галичина. Перед десяти літами приїхав до Америки і цілий час побуту в Америці працював в майнах та заробляв на удержанє своєї численної родини. Критичного дня пішов до роботи, але звідам не вернув вже живий. Нещастє скоїло ся (як оповідають) так: Коли бл. п. Филимон розстрілював углє, запалив „скрипо“ і не вимовив навіть „фаєр“, бо порох запалив ся і вистрілив, а розстрілене камінь і углє посипалось на него, убиваючи його на місці.

Покійний Филимон, хотай не поїдав висшої науки, належав до людей розумних, щирих і добрих. Він належав до тих свідомих наших парохіян, котрі, пізнавши, що в парохії угорських Русинів не для них місце, старали ся всіми силами з'організувати свою власну парохію для галицьких Русинів. По з'організованю парохії був небіщик вибраний тростісом і куратором, котрий то уряд сновняв аж до смерті. Бл. п. Филимон належав також до Братства сьв. Івана Хрестителя, відділ 223 Р. Н. Союзу, як також і до Тов. Марка Каганця, відділ 35. „нового Р. Н. Союзу“.

Коли я обняв посаду дяко-учителя в Wilkes Barre, Pa. і хотів заложити хор, показало ся се наразі майже неможливе, а то тому, що парохія розкинена по всіх частях міста як і доколичних плейзах. Але і ту прийшов мені в поміч бл. п. Филимон. Поагітував трохи межі молодіжню, зібрав трохи співаків, таки на своїм „плейзі“, припровадив свої діти, а і сам з великою охотою учащав на проби співу, не жалуючи ні часу, ні труду, ні центів на стрігкарі. Тож мушу признати, що бл. п. Филимон належав до людей, яких рідко мож найти межі нашими Русинами в Америці. Не дивниця отже, що кождий, хто знав покійного, почувши про його наглу смерть, не міг втримати ся від сліз, а то тому, бо в покійнім стратив одного зі своїх щирих приятелів.

Похорон відбув ся дня 19. червня о год. 2:30 по пол. Церемонії похоронних довершили: о. М. Кузів, місцевий парох і о. І. Кузів, парох з Olyphant, Pa., бувший організатор і перший парох нашої парохії.

В похороні взяли участь: Братство сьв. Івана Хрестителя з Port Bowkley, Pa., Товариство ім. Марка Каганця з Wilkes Barre, Pa., поодинокі члени Братства сьв. Николая і Братства сьв. Василя Вел., а також прибуло на похорон багато Словаків, Поляків, угорських Русинів і інших, котрі знали бл. п. Филимона. Домовину несли члени Братства сьв. Івана, а члени Тов. Марка Каганця несли вінець з написом: „Дорогому Товаришу в незабуту память, від товаришів відділу 35 Р. Н. Союзу“. Зворушуючу проповідь над домовиною покійного виголосив о. Ілія Кузів з Olyphant, Pa. серед великого плачу

родини і знайомих. Він порушив всі прикмети покійного, порівняв його з Марком Каганцем, через котрого смерть стравила громада найліпшого провідника, а так само потерпіла тепер парохія Вілкесберська через несподівану смерть бл. п. Филимона. О. проповідник закінчив свою промову ось тими словами: „Я тебе знав яко доброго Русина, я тебе знав яко доброго мужа і батька родини, я тебе знав яко доброго сусіда, я тебе знав яко доброго приятеля, я тебе знав яко доброго і щирого парохіянина. Тож прощай! а земля, хоть чужа, найти буде легка, а память вічна“.

Відтак сумний похоронний похід удав ся до церкви сьв. Петра і Павла в Wilkes Barre, Pa., де слідували дальші церемонії похоронні, а відтак околє шестої години похід прибув на цвинтар і ту віддалисьмо тіло покійного Матери-Землиці.

Ту в останнє залунало тричі „Господи помилуй“ і „Вічная память“ і посипалась сіра земля на домовину покійного... І розпрощалисьмо ся з тілом бл. п. Филимона. Розпрощалисьмо ся з тілом, бо дух його зістав межі нами, а діла його не повинні піти і не підуть в непамять. Тож пращай, бл. п. Филимоне! Ти вже стоїш на суді перед престолом Всевишнього. Тож упрости у Него, щоби потішив твою засмучену родину, а тебе приймив там, де нема більше клопотів і болю, но де є житє спокійне і вічне.

Михайло Білянський.

3 New York, N. Y.

Заходом аматорського кружка при читальні ім. Шевченка відіграно дня 17-го червня 1911 р. „Дай серцю волю — заведе в неволю“, драму з життя народного.

Ідучи на се представлєнє, чувєм ся немало стрешений, чи зможуть сі, так молоді і ніколи майже ще не виступаючі на сцені сили, сю одну з ліпших драм Кропивницького, виконати. Тривога однак моя скоро розвіялась під впливом чарівного українського слова та рідної пісні.

Аматори виходили і сходили зі сцени, як би на ній виросли артисти, не опізнюючись, ні не попадаючи в жадну банальність.

Визначились передовсім п-на Татари́нська яко амантка, та п-на Шевчинська яко бабка Одарки. В жартах оказалась незрівняною п-на Дубівна в роли Марусі, а правдивим типом бурлаки оказавсь п. Гунчак в роли бездомного сироти, Івана. Слабше за то заступлено ролю Одарченого аманта Семєна, в котрого брак руху і сьмилости видно було через ціле представлєнє.

Впрочім всі інші поменші ролі були зовсім добре обсаджені.

По представлєню відбув ся бал, на котрим забавлялись гості весело аж до рана.

На адресу наших аранжерів балу можна би ім звернути увагу, щоби вже раз на все постарали ся викоринити курєне папіросів та стоянє в капелюхах на гали. Крайна вже пора бути і нам людьми.

Не потрібно тут при тім ні муки ні науки, а вдоволенє з представлєня та балу було би більше та і поважанє чужих до нас в міру нашої культури чимраз більше би зростало.

Гість.

3 Syracuse, N. Y.

Якось в 24-ім числі „Свободи“ читав я, що на дни 17-го с. м. устроює в Сиракуз товариство „Боян“ аматорське представлєнє і бал. Не надумуючи ся довго, порішив я піти,

тим більше, що се була велика новість у наших куті. Бал почав ся о 3-ій годині по полудни. На салі людей не багато, так, що се почало мене вже непокоїти. Однак і не оглянувшись, а так стало сходити ся що ні хвилинка більше і більше людей; коло 6-ої години саяла була вже заповнена по береги. Нараз залунали оклики: „Січ іде“. Дійсно, бачу як серединою вулиці машерує товариство „Січ“ в Оборн. Хлопці і дівчата, усі з лентами, рівним кроком, під звуки маршу, що його заграє музика, входять на салю. Роздають ся короткі слова руської команди, і „Січ“, наче дійсна, колишня, козацька січ, виконує вправно обороти. Глядячи на тих наших завзятих Січовиків, я хоть старий, мало не заплакав з утіхи. Не пропаде наш народ на чужині, коли видає з поміж себе таку молодіж, що так гарно вміє шанувати память своєї сьвітлої минувшини! Честь за се „Січ“ з Оборн!

Газда балу привитав прибувших Січовиків короткою промовою, а „Боян“ відсьпівав наш народний гимн, „Ще не вмерла Україна“.

По 8-ій годині прибуло ще і друге товариство на бал, бр. сьв. Володимира; всі члени явили ся в дуже гарних, братських уніформах і їх рівнож витано не менше сердечно. Немило тільки вражало кожного, що їхній „капітан“ чомусь то командував по — німецьки. Се попросту встид для руського братства! Здаєть ся, що Німці ніколи не відважили-б ся на своїм бали, у своїм народнім товаристві, вводити, приміром, хінську команду. Самі хіба виставили-б себе тим на посьміховиско, та на імя якихсь „несповна розуму“. А чому тільки у нас щось чуже має бути гарніше і ліпше від свого рідного? Встид і ганьба!

Около години пів до девятої почало ся представлєнє. Грали штуку „Арендар“. Аматори, завдяки заходом дяко-учителя, В. Шамайди та д. І. Шеремети вивязали ся із своїх задач блискучо. Здаєть ся, навіть і професіональні актори не повстидали-б ся такої гри. Опісля вельми удачно деклямувало троє дівчат, а на закінченє хор „Боян“ відсьпівав 8 українських пісень. Народ був представлєнем незвичайно одушевлений, і мені приходить ся лиш погратувувати товариству „Боян“ за зготовленє такого чудового вечера.

Я хоть старий, і вже багато сьвіта видав, мушу признати, що такої примірної, гарної та позиточної забави, як отєя, не приходило ся мені часто стрічати. Честь Вам за се! Нехай Ваше товариство розвиває ся дальше так гарно, та як найчастійше втішає нас подібними забавами. А я є певний, що тоді ми не будемо по заду, але на самім переді на дорозі до поступу і свободи.

Гість.

Позір!

E107

Велике Віче

в справі Мирослава СІЧИНСЬКОГО
відбуде ся в McKEES ROCKS, PA.,

дня 2-го липня с. р.

в галі польських „Соколів“ 351—353
Munson Ave.

ПОЧАТОК ВІЧА О ГОД. 5-й ПОПОЛ.

Братя! Віджалуйте хвилю часу тому, котрий не жалувал за нас віддати своє житє. Приходить на віче старші і молодпі і діти, бо Мирослав Січинський за Вас всіх муки терпить!

КОМІТЕТ.

"SVOBODA" (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor

83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**"СВОБОДА"**

часопис для руського народа в Америці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить щотижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з гори.

Гроші треба посилати в режістрованим листі, або через експресовий або поштовий моні ордер. Моні ордер, то є грошовий переказ, котрий дістанете від почтара або агента на експресовім офісі, шпільте на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адреса:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Дописи просять ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригодні до друку, нищать ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

Український Народний Дім в Нью Йорку.

Що се має бути за інституція, сей український Народний Дім в Нью Йорку? Чи се буде яке бізнесове товариство, обчислене на зиски поодиноких уділловців? Хто буде власником сего Народного Дому і кому, та яким цілям має він служити?

Народний Дім в Нью Йорку — се буде будинок, якого безпосередними властителями будуть ньюйорські Русини-Українці, а посередним власником — ціла американська Русь-Україна. В тім будинку має бути кілька більших і менших сал та кімнат. В одній, найбільшій салі будуть відбувати ся всякі представлення, вечерки, концерти, балі, зіча і т. п. народні збори та забави. Другі, менші кімнати служити-муть місцевим Русинам на всялякі мітинги, сходини, засідання, обряди і т. п. Осібна кімната (або й дві) буде призначена на читальню, осібна на бібліотеку, осібна на школу для дітей і старших, осібна на товарицьке казино.

Таке пристановище для ньюйорських Русинів необхідно потрібне, бо без своєї власної хати вони не можуть ніяким чином поступати наперед, а тимсамим не спроможні розвинути своїх природних сил і показати світові своїх спосібностей. Чехи, котрих в Нью Йорку мало що більше ніж Русинів, мають в тім місті аж три свої Народні Доми, а наші Русини тиняють ся по чужих закутках і напихають своїми грошми кишень чужинців. Так вже дальше не буде! Нещи ньюйорські брати прийшли

до голови по розум і постановили купити або побудувати свій власний дім, свою власну хату на свої власні потреби.

Запитаєте певно, звідки вони возьмуть гроший на сей будинок?... Зідки? — з кишень! Деякі місцеві руські товариства зложили вже на сю ціль по кількадесять, а деякі навіть по кількатор долярів. Всі ньюйорські товариства злучили ся в один національний союз і урадили прийти в посідане власного будинку в як найкоротшім часі. Дадуть гроші зі своїх братських кас, наложать на своїх членів поголовний народний податок, будуть давати на призбирання фондів всялякі забави, колектуватимуть по домах, відкличуть ся о поміч до цілої американської Руси і так, згодом, при добрій волі і постійности дійдуть швидко до задуманої мети.

Ми певні, що коли ньюйорський комітет „Народного Дому“ зверне ся до нашого загалу з просьбою о матеріальну поміч, наші добрі і щирі людська поспішать з відповідною грошевою підмогою, бо хто що дасть — дасть не чужому, а своєму-ж таки братові.

Дотеперішній перебіг процесу проти 101 українських студентів у Львові.

На суботнішній розправі, д. 2. мая переслухано по Ом. Ривюку як свідка, Олексу Бордуна, родом із Снятина, літ 24, гр. кат., студ. прав. Прокуратор противив ся заприсяженню того свідка з тих самих горрендальних причин, як і при попереднім свідку О. Ривюку. Те, що сей свідок не попав між інтернованих, се „zbieg okoliczności“. Обор. д-р Голубович покликав ся у відповідь на се на попередню ухвалу трибуналу що до заприсяження свідка Ривюка і вніс на заприсяжене. І йому ми з тих самих зглядів, що і до попереднього свідка, подаємо його переслухання в дослівнім передруку.

По заприсяженню зізнавав свідок, що бачив Охримовича, як підчас стріляння стояв на углі бічного і голови коридора. Бачив якогось студента, котрий держав в руці револьвер, а обж. Охримович надійшов тоді і відібрав йому оруже, вирвавши його з рук. Тоді сам стрілив кілька разів з того револьвера, скісно до гори.

Обор. д-р Голубович ставить тепер аналогічне внесення, аби допустити того свідка на ті самі обставини, що і попередній свідок — що Поляки перші кидали полінами і також стріляли, а навіть стріли впали наперед з їх сторони. Прокуратор лишає порішене сего трибуналов, який допускає свідка на перебіг подій.

До Львова приїхав свідок в половині червня. Віче мало бути в Соколі. Про комітет не знав нічого. На університет прийшов перод 8-ою і ходив по коридорах цілий час віча. Коли був на головнім коридорі, бачив як гурт людей (з 15 осіб) зразу нараджував ся, а опісля ставставити барикаду коло І. салі. До якогось медика Жиди сказали будуючі: „Przez, hajda, hajda!“ Коли вічевики стали наближатися до барикади, свідок сказав своєму товаришеви: „вийдїм“, але се вже було неможливе. Секр. Йордана собі не пригадує. Товпа стала бити палицями о лавки й розсувати барикаду, а Поляки стали кидати полінами і взагалі почала ся бійка, підчас котрої розсунено барикаду.

Свідок був тоді коло самої барикади — за нею було до 30 Поляків. Хотів вернути ся, але по дорозі зраз почув за собою стріли, котрі рі-

шучо впали з перед барикад, з польської позиції.

Тоді він побіг, спинивши ся коло другої салі. Наступило хвилеве успокоєня. Оглянув ся — за ним могло бути 5—6 українських студентів. Барикади вже не було. З польської сторони було також менше осіб. Тоді Українці знов подали ся наперед, свідок однак вже не пішов за ними. Українці кидали полінами, збираними на землі. Знов почув стріли, але не бачив їх. Має вражіння, що вони тепер падали з обох сторін. Стрілянина тревала довго. Цілий сей час свідок стояв у фразузі дверей II. салі. Впало 15—16 стрілів. Тоді він побачив падаючого. Стояв коло уступових дверей, лицем звернений наперед, до ректорського коридора. Бачив, як він захитав ся і впав горілиць. При нім було двох-трох людей. Впав на землю. Зараз раненому стала течі кров з чола, а й отворені очі помутніли. Се свідком так потрясло, що він зараз удав ся до бічного коридора. Стріли чув ще і по упадку б. п. Адама Коцка. Стріли Охримовича були, здається, вже останні, бо зараз надійшла від сторони бібліотеки поліція. Між останніми стрілами а приходом поліції могла минути одна хвилина. — На університеті був переслуханий, але не зізнавав.

По переслуханню того свідка звивають нового, Коновальця Євгена, родом з Запшкова, літ 20, гр. кат., студ. прав.

Лови слонів.

(Нісля Гагенбека).

Не одному з вас довело ся мабуть бачити в менажерії або цирку живого слоня. Се звіря велике та отяжіле, з успособлення добре і лагідне. Ніхто-б і не подумав, що зловлене живого слоня є получене з великою небезпечкою. Тому на такі лови мисливі виходять тільки гуртками в 4—6 коний.

Тривлене звірят починає ся від потоків або калюж, де вони пють воду; звідси розходять ся у різних напрямках сліди піг слонів, і мисливі блукають пераз дуже довго заки втравлять череду. Треба знати, що дикі слоні, а передовсім африканські є незвичайно проворні і скорі в рухах, та задля своєї сили дуже небезпечні.

Наколи зміркують, що мисливі стежать за ними, розбігають ся лісами. не задержуючи ся нігде, аж люди втомлять ся і перестануть їх гонити. Однак коли удасть ся допастися череду слонів на відповіднім місці, горе тоді мешканцям джунглів! Мисливі випадають в цілім розгоні на громаду наляканих звірят, і або убивають, або ловлять живими на аркан.

Безнастанне переслідування вчинило слоні дуже обачними. Нападні старають ся видерти з колеса масливи, але если спостережуть, що се неможливе, з хитрого звіряти, стають противниками рішеними на все; підносять коботи в гору і з проникливим ревом, який доводить коний до шаленого страху — кидають ся на їздців. Кипить борба! Падають стріли, грубі мотузи оплентують звірята, і вони падають нездібні до дальшої оборони. Очевидно бувають і жертви в людях.

В Індіях лови на слонів відбувають ся інакше як в Африці: Витривлену звірину заганняють на місце огорожене довкола грубими бальками і замикають ворота; тепер ходить о се, щоби запрошених гостей навчити чужого поведєня. Через перші два-три дні лишає ся зловлені звірята самим собі, щоби перша їх лють минула і вони привикли до сумної конечности.

По кількох днях пускають між в'язнів кількох освоєних та відповідно привчених слонів, які двигаются на собі відважних людей, і если котрий з диких в'язнів кидає ся на чоловіка, освоєний слонь дає йому добру проучанку. Тут чоловік і звіря помагують собі і працюють спільно.

Мисливий подає слоневі, на яким сидить, лизву, — сей хватас її коботом і зручно закидає протавників на шию. Аж тоді їздець змаче на землю і скоро прив'язує мотуз до дерева, потому другою ливкою оплентує ноги звіряти. Один рух — і слонь є невідляком — а чоловік паном хвилі.

Крім сего способу ловлення слонів чередами, тубильці вибирають ся також на поодинокі штуки. Коли знайдуть в лісі череду, випадають на неї з гущавини і приневолюють до утечі, стараючи ся відтяти якого молодого слоня від громади. Часть мисливих жене тоді дальше, та криком, стрілами розганяють звірята, а тимчасом другі закидають на молоде слоненя аркан та в'язуть без труднощі.

На острові Суматрі старають ся тривленого слоня загнати у моклавищу, в багно. Коли се удасть ся і великан застрягне, чоловік може робити з ним, що хоче.

Однак не кінець; зловленого слоня треба тепер допровадити до найближчої стації і примістити в желізничці, або на кораблі.

А се не легка задача!

Гагенбек оповідає, що одного разу купив від тубильців величаваго слоня, якого треба було перевезти до Гамбурга і в тій цілі помістити на кораблі. Позаяк тоді товариство плавби „Гамбург-Африка“ не мало кораблів призначених для таких подорожних, мусів він заплатити добрі гроші за перевіз. По довгих доргах купив за 1000 долярів карту перевозу. „Не буду говорити — пише Гагенбек — про труднощі в залагодженню і устаткованню клітки для слоня; найбільшим клопотом було впровадити звіря на корабель. Коли я прийшов з ним перед міст, захоував ся дуже спокійно і дав ся підвесити, пробуючи обережно ногою о скільки міст видержить його тягар. Але на середині став як вкопаний і не дав ся ні просьбами ні битєм зневолити до дальшої ходи.

„По надумі візав я всю корабельну службу з числі 40 людей; передні ноги слоня оплентали ми грубими ливками, і розділивши людей на дві половини, одній казав я тягнути мотуз з правої — другій половині з лівої ноги. На мій оклик: „ліва!“ двадцятіро людей тягнуло ліну ногу наперед, відтак знов на оклик: „права!“ робила те саме друга половина людей. Тим способом вдало ся нам повести слоня вільна кроків вперед — але нагло великан підніс одну лапу в гору — сіпнув нею і двадцятіро людей впало на палубу корабля. Не було чоловіка, щоби не сьміяв ся сердечно на вид сеї незвичайної сцени. Слонь, бачучи тепер своїх гнобителів на землі, з цілим спокоєм і повагою рушив вперед, і сам вийшов на поміст. Я відніс вражіння, немов слонь хотів нам сим доказати, що тягнене мотузками є зайве. — Думаю — кінчить Гагенбек — що якби слоні знали сьміх, то збиточне звіря сьміяло-б ся з нас всіх“.

В новітніх часах поміщують слонів на кораблях при помочи вінди.

К. Г.

Дяко-учитель

іспитований, уміє гру на органах і фісгармонії, має похвальні свідощтва, добрий голос, поведєня звірцеве, пошукує посади. Ласкаві зголошення: J. Charnetzky, 60, Soulanges st., Montreal, Can.

Русофільський терор в митрополичій консисторії.

Русофільському теророви підчинилась митрополича консисторія у Львові в справі о. Йосифа Яворського, пароха в Городку. Сей о. Яворський від довгого часу надуживав свого становища в спосіб, який викликавав публично згіршене, в останніх же часах він, як агітатор православно-русофільського „нового курсу“, розгуляв ся так безстримно, що переступив не тільки межі, зазначені церквою для достоїнства священників, але й межі карного закона. Щоб покласти кінець деморалізації, ширеній таким священником в Городку, видав Ексселенція Митрополит писемний приказ на перенесення виновника до иншої місцевости. Однак — і тут починає ся неймовірна історія! — Категоричний приказ князя Церкви не вістав виконаний. Мабуть не без порозуміння зі своїми партійними русофільськими товаришами в митрополичій консисторії, вибрала ся до Львова під митрополічу й консисторську палату ватага русофільських агітаторів „нового курсу“, щоб тут — як поясняє в повній погроз для Митрополита статі „Прикарпатская Русь“ — „не просить а требовать“ скасування митрополичого розпорядку.

І що-ж на таке арогантне домагання ватаги русофільсько-православних агітаторів відповіла консисторія? „Перевод о. Яворскаго был тут-же отменен“ — заявляє з триумфом русофільський орган. Стало ся воно так, що митрополича консисторія, згідно більшості її, користуючись недугою Ексселенції Митрополита, дезавувала митрополичий приказ, а деморалізатора лишила на його парохії — єдино тому, що він „велика риба“ в русофільським таборі.

Факт сей говорить проречисто сам про себе і про відносини в львівській архієпископській консисторії.

З „Діла“.

Надіслане.

ВІДПОВІД ПАРОХІЯНИНОВИ З СОНОЕС, N. Y.

Дописи в ч. 14 і 25 „Свободи“ мимоволі нагадують того лютого бика, що то сам землю гребе і на себе мече. В тих дописах якийсь „парохіяннин“ „пустив в казети“ дяка. Він хоть не мав відваги підписати своє мено, за те тим лютіше стріляє з поза плота; а коли йому близше приглянути ся, то побачить ся, що се той сам, який був в комітеті церковнім тоді, як мене вибирали, отже знав хто я, і що вмію, бо я тут не пришедець, але свій чоловік. Дивно отже дуже, що тоді він бачив у мені цілого дяка, а тепер вже тільки чверть дяка. Мусіла його хіба якась мара засліпати та затемнити розум.

І коли я беру ся писати спростоване на виводи парохіяннина, то пишу його для чесних читачів „Свободи“, щоби вони знали, що не все то є правдою, що люди на весілю сьпівають. Так і се не є правдою, що якийсь сваток набабрає чи то на „попа“ чи на дяка; він лиш тїшить ся, що „пустив в казети“. Бо ось се є чистою ложкою, що, як він написав: через дяка люди розійшли ся і колєкта підупала. Що за підла і злобна інсинуація! Таж тут і мала дитина знає, що багато людей поїхало відси до краю, або порозходило ся по плейзах за роботою, бо тут робота дуже зле йшла; де дівчата колись робили, та найбільше народа з напото-го плейзу, днесь нема ніякої роботи. З тої причини навіть Сестрицтво розходять ся. Минувшого тижня, прими-

ром, виїхало з Кокус 25 дівчат, бо не мали роботи. Але клеветник на се не дбає, тільки накручує, аби лиш на його вийшло.

Той чоловік видить, що робота попусувала ся, а його бізнес менший, тому то і шукає на кімсь пімсти. І ні сіло, ні пало хватив ся явного бойкотованя руської школи і понижування, і так пониженого у нас, дякоучителя. Де ти славний—преславний педагогу, (він мабуть з далека тільки понюхав то слово) де ти видів ліпшу науку в американсько-руській школі? Таж я не фаховий професор, і учу так, як і другі дяки. А чому то, великий патріоте, чому то не вчать нині в наших руських школах фахові учителі, яких єсть щось аж чотирох в Америці? Вони, як фахові педагоги, а при тім щирі народолюбці, моглиб звирцево повести школи і послужити приміром нефаховцям. Чиж се не гірка іронія, що якраз ті, котрі найбільше компетентні і кваліфіковані до науки, мусіли кидати службу, до якої приготували ся з покликання? Я думаю, що се сталось як раз через таких „інспекторів“, як наш дописуватель. Такі то патентовані патріоти відтрутили фаховців, а потім ще безлично питають ся, якої мудрости може хто надіяти ся від чверть дяків.

Шкода, що славний „парохіяннин“ не прийшов, от хотьби на іспит дітий, або на деревце, на Рождество Христове і не послухав науки і сьпіву діточого. Тому ліпше зробив би, колиб вдарив ся в груди, та сказав: моя, моя, моя найбільша вина, моя та подібних мені бездонна злоба і глупота винна всему лиху по наших парохіях.

Ант. Гелета.

Новоприступивші члени до Р. Н. Союзу в місяцю цвітню 1911 р :

- Від. 1. Френк Урбанський.
В. 2. Антін Воргач.
В. 3. Петро Дзендзель, Мих. Смакула, Андрей Смакула.
В. 4. Йосиф Андрушечко.
В. 12. Петро Момот.
В. 15. Осип Варголь.
В. 16. Николай Легоцький.
В. 19. Григорій Торбач, Иван Чупа, Григ. Заячик, Йосиф Левицький, Семен Пастернак, Иван Цикловський, Ник. Барасюк, Петро Яворський, Василь Буртик, Михайл Урбан, Мафтей Адамович, Евстахій Сидоряк, Иван Каспшик, Григорій Шалата, Иван Вацовят, Йосиф Дашкевич, Дмитро Дашкевич, Онуфрій Малик.
В. 23. Иван Русин, Стефан Дері, Стефан Войтко.
В. 27. Петро Андрейчак.
В. 28. Григорій Пенгрин.
В. 31. Иван Суріма.
В. 33. Федор Снягевич, Стефан Солтис, Иван Лоштин, Матій Стець, Павло Ленчук.
В. 34. Йосиф Судія.
В. 42. Юрко Куча, Дмитро Венгрин, Иван Юзьків, Андрей Сич, Петро Сич.
В. 46. Николай Ярапут.
В. 47. Мих. Ламанець, Вас. Асафайло, Стефан Мащак, Ник. Крис.
В. 49. Ілько Фабіанський.
В. 61. Тома Щепаняк.
В. 63. Иван Лябіш, Иван Гоцуляк, Дмитро Буряк.
В. 65. Петро Дмитрик.
В. 70. Теодор Хомяк, Кароль Кульгавич, Йосиф Максимків, Онуфрій Качмар.
В. 71. Йов Батюшко.
В. 72. о. Михайл Олексів.
В. 76. Михайл Кинздора.
В. 78. Адам Магалєнга.
В. 81. Александер Шандровський, Тома Шандровський.

- В. 85. Иван Капушинський, Иван Должицький.
В. 95. Андрей Прислопський.
В. 98. Френк Зайшлий, Цембрух Антін.
В. 99. Андрей Венгер.
В. 100. Анастасія Яличко.
В. 104. Петро Лайкош, Семко Федонко, Микола Волошин.
В. 105. Иван Ясіньський.
В. 106. Михайл Кутко, Михайл Лихолат.
В. 108. Дмитро Лихва, Дмитро Кіт, Иван Дерещкий, Иван Янкович.
В. 110. Антін Назаревич, Николай Назаревич, Андрей Децей.
В. 113. Онуфрій Коремчак.
В. 115. Иван Кадобний.
В. 123. Ілько Булик.
В. 126. Осип Валько.
В. 136. Иван Голод.
В. 141. Андрей Худик, Дмитро Кавчук, Магда Шеремета.
В. 153. о. Василь Турула.
В. 157. Юрко Гірняк.
В. 162. Стефан Медвідь, Михайл Пиріг, Василь Родзинський.
В. 167. Броніслав Адамський.
В. 171. Григорій Муріан.
В. 176. Матій Трушкевич.
В. 184. Андрей Перун.
В. 187. Стефан Андриц.
В. 190. Мих. Листкович.
В. 192. Иван Митикитюк, Андрей Кульчицький, Марія Глоговська.
В. 194. Олекса Руденський, Иван Кшичковский.
В. 197. Михайл Саксон стар., Мих. Саксон мол., Андр. Гарчар.
В. 202. Гафія Полянська.
В. 215. Михайл Петрик.
В. 213. Николай Підгайний, Франціпка Стедик.
В. 216. Юлія Драї.
В. 227. Михайл Гаванчак.
В. 229. Ілько Тиширович, Йосиф Пелехович, Марія Дюк, Мих. Буняк, Григорій Узак, Иван Петрина.
В. 239. Яким Сікач.
В. 240. Ник. Фрелик, Иван Совяк.
В. 241. Зофія Косава.
В. 242. Петро Коваль.
В. 247. Стефан Гливяк, Иван Ярославський.
В. 248. Дмитро Козачишин, Иван Задорожний, Василь Білий.
В. 250. Василь Дербіш.
В. 252. Анна Годзак.
В. 266. Катерина Матушович.
В. 274. Николай Фидина.
В. 278. Йосиф Білий, Петро Дрозд.
В. 284. Олекса Гульцо.
В. 292. Мих. Шатковський, Павло Тереняк, Михайл Зень.
В. 296. Иван Зеленчук, Максим Пельчар, Ник. Шульський, Михайл Мизюк.
В. 298. Василь Мазур.
В. 300. Иван Шута, Иван Мельничик, Стефан Василишин, Мих. Солонина, Михайл Красневич.

Жертви для матери Мирослава, Олени Січинської.

На вічу в Фогелсвіл, Па. дня 12. червня с. р. зложили для матери Мирослава, Олени Січинської, слідуєчі: по 1 дол.: Д. Єдинак, М. Вугрин; по 50 цент.: І. Шевчук, О. Вересюк, Д. Джулай, С. Предемірський, М. Лоштинь, П. Паранька, С. Татарин, І. Лемета, П. Баяс, Г. Федор; по 25 цнт.: О. Мацько, І. Смеречинський, Д. Єдинак, Г. Мацько, Ст. Бурий, І. Олійник, І. Лутканич, М. Шеремета, І. Бучко, О. Сахан, П. Сливка, І. Старик, С. Зароба, М. Єдинак, Г. Мендрик, С. Вітушинський, Я. Ратчук, Н. Вітушинський, П. Федорович, Г. Яцків, А. Масло і М. Гаврилюк. — Разом 12 дол. 50 центів.

Дякоучитель,

приїхав щойно з краю і шукає сейчас посади. Ласкаві зголошення прошу надсилати на адресу:

Андрій Зембаль.

822 N. FRANKLIN STR. PHILADELPHIA, PA.

Краєни позір!

Що йно вийшла в Старім краю книжка, котра може бути окрасою кожної християнської хати, а котру ми сейчас сировадля для вигоди і користі американських Русинів.

Книжка та, — то так довго ожидала

БІБЛІЯ

Старого і Нового Завіта

потверджена галицьким Єпископством, а чудовими ілюстраціями і поясненнями. Сторін 788 великого формату, видрукована на сильнім грубім папері і сильно озвужена в полотно в поволоку. — Замовляйте сейчас, бо на складі не багато, а як забракне, то мусите ждати по два місяці на другий транспорт.

Ціна біблії wraz з пересилкою 8 долларів.

Не великі гроші, а буде мата смарб душі, ще й дітям перекажете.

НОВІ КНИЖКИ:

- ПЕРША ПРИГОДА НИЧИПОРА ДОВГОЧУНА 30 ц.
БЕЗ БОГА НА СВІТІ, дуже гарне оповідання за спротоу, з образами 30 ц.
ДАМАЗІЙ МАЦОХ. Хто не чув історії про сего попа-законника в Ченстохові, що зарубав сокирою свого брата, котрого оженив зі своєю любовницею, то нехай купить книжочку — „НАЙНОВІЙШЕ ЧУДО В ЧЕНСТОХОВІ“. В тій книжочці докладно описана історія сего страшного убійства, представлена вся гинь монастирського життя і поміщені фотографії Мацоха, його любовниці Гелени, його брата і пр. Сторін 64. 15 ц.

Замовляти належить під адресою:

RUSKA KNYHARNIA

850 MAIN STR., WINNIPEG, MAN., CAN.

Жертви для І. В. незасібною члена відділу 70 Р. Н. С.

- Сестрицтво Успенія Пречист. Діви Марії, в Вайтінг, Инд. від. 199 Р. Н. С. 2.00
Члени Братства сьв. Тройці, в Нью Брітейн, Конн., від. 94 Р. Н. Союзу 4.00
Члени Братства сьв. Петра і Павла в Кент, Па. від. 299 Р. Н. С.: по 25 цент.: Пр. Иванюк, О. Млинський, Л. Кузьма, В. Горішний, І. Кухарський, Ф. Иванюк, І. Рило, Ів. Казібродюк; 20 ц.: О. Буртик; по 15 цент.: О. Горішний, Я. Настюк, П. Стефурак. — Разом 2.65
Члени бр. Покр. Пресьв. Богородиці, від. 17 Р. Н. Союзу, в Вест Павлиет, Вт.: по 50 цент.: А. Лапай, В. Косак, Л. Синко, П. Худий, П. Иванца, Ів. Гринько, Гн. Маргітин; 75 цент.: А. Майкович; по 25 цент.: П. Ухаль, Ф. Ухаль, А. Біляк. — Разом 5.00

Загальна сума . \$13.62

Подяка.

Отсим складаю як найсердечнішу подяку всім жертводавцям і членам Р. Н. Союзу за їх щедрі дари, котрі заслали на мої руки і до Ред. „Свободи“ для І. В., незасібною члена відділу 70 Р. Н. Союзу. Хотай невеличка се сума, але, як сказано: „хто дає зараз, той в двоє дає“. Тож я від себе, складаю Вам щиро-руське Спаси-Вір!

E108

Стефан Миланович,

Пред. Р. М. К. П., від. 70. Р. Н. С.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНОЇ ШКОЛИ“ в ГАЛИЧИНІ.

- Оголошено в ч. 17-ім. 125.30
Зібрано на укр. вічу в Шікаго, Ілл. дня 25-го червня с. р. (Надіслав о. Струтинський). 17.22
Разом \$142.52

Вісти зі старого краю.

З російської України.

На російській Україні ніщо не змінило ся. Чорні сотні бенкетують свободно на трупах українських „красомольників“ і де тільки можуть, шкодять визвольному українському рухови. Вести з чорносотенними бандитами явну й культурну боротьбу ніяк не можна, бо за чорносотенцями стоїть сам батюшка-государ і його смирення та послухання у всім правительству. Українські патріоти в Росії не мають спромоги працювати для свого народу з таким успіхом, як се чинять їх однодумці в Галичині та Буковині, або в Америці. Їх робота около освідомлювання українських народних мас обмежується тільки на просвіту живим і друкованим словом, але і цього їм заважають та всіма способами їх переслідують. Лиш невеликі одиниці мають відвагу працювати на рідній ниві, але що їх праця не гине, — се більше як певне і тому панове обрусителі всіляких відтінків так страшенно лютують на них.

Нотуємо ось тут деякі, непов'язані з собою подробиці з українського життя в Росії, а з цих подробиць виробить собі вже самі відповідний, заокруглений образ.

Недалеко Чернігова є майдан „Татарська Гора“. Сей майдан розкопали недавно учені археологи і знайшли чимало римських монет з третього століття перед Різдом Христа і інші стародавні речі.

Письменник А. Тесленко занедужав дуже поважно. Він майже не встає з постелі, а коли і встане, то ледви хату переїде. За недужим нема кому ні доглянути, ні страви зварити, бо живе він лиш із старим недужим та ще й безруким батьком. Харч уживає таку, що й здоровому вона може пошкодити. Ліків не жиє ніяких.

В Холмщині, в селі Угнині, (сідлецької губернії) заселені Українцями, селяни розійшлися зі зборів, не дослухавши агрономічного викладу, який читано в великоруській мові, хоч темою викладу дуже цікавилися. Найкрасивіший доказ так для тих, що не хочуть знати, який наріз заселює Холмщину, як і для тих, що твердять, буцім то український наріз розуміє російську мову.

З галицької України.

На повний зислід парламентарних виборів у Галичині мусимо заждати ще цілий тиждень, аж поки не надійдуть краєві часописи. З наспіваних доси газет довідуємося, що в західній Галичині відніс перемогу над вшехполяками намісничий (консервативно-демократично-людовий) блок. Звісний провідник галицьких соціалістів, Ігнатій Даминський вибраний послом аж у двох округах: ч. 11. Краків-Весела і ч. 40. Краків (околиці) Подгуже-Велічка-Добчиці. В сьм останньому окрузі відступив Даминський свій мандат своєму заступникови, З. Клеменсевичови.

Кацапські громили, піддержувані російськими рублями і польським „ржондом“, гуляють далі по цій Галичині і розвивають без розбору всіх наших людей.

З Болшівців телеграфують до „Ціла“ під днем 13-го с. м., що з'організована на прихідстві в Ганівцях ватага кількадесяти агітаторів Сеника несподівано серед поля напала на безборонного Т. Старуха і на соколів з Волшовець та колами побилала нападених до крові.

Дня 14-го с. м. в селі Чорній, устрицького судового повіта, напала

банда Куриловичевих опричників, зложена з кількадесяти людей, на кількох агітаторів кандидата Залозецького і побилала їх дуже тяжко. Богато покалічено до крові. Василь Сидельник лежить тяжко побитий. Змасакрований академік Гентиш Боресь з смертю. Св'ященник Чаєс вратував ся перед смертю утекою зі села. Інтервенції органів безпеченства нема жадної. Банда кількадесяти озброєних Куриловичів грасує зовсім безкарно, наче в яких диких краях. Поляки всюди отверто попирають кандидатуру Куриловича і тому то кацапські бандити такі роззухвалені.

Найбільшого галганьства допустила ся верховодяча в Галичині кліка в місті Дрогобичі. Наспівала з Відня до ньюйорських часописів телеграма доносить, що під час виборів дня 19. с. м. упало в тім місті 30 трупів, а тяжко або легко ранених було 50. Згадана депеша впевняє, що подане нею число убитих і ранених зістало потверджене урядово, отже мусимо сей факт прийняти до відома без ніяких сумнівів і застережень. Трийцять трупів лише в одній місцевості! Яка се страшна річ і яка болюча! Кажуть, що товпа кидала на військо камінням. Нехай воно і правда, так щож се за людяність відбивати удари каменя карабінними кулями?! Чейже камінець і сталеву кулю не однаково оружє в боротьбі, а давати до безборонної товпи аж п'ять сальв, се вже за багато, навіть на польсько-австрійські відносини!..

Заждемо — бо мусимо — на старокрасіві часописи і тоді доперва довідаємося докладно, як то воно властиво було з тою дрогобицькою масакрою і хто є причиною такого страшного проливу людської крові. Коли-б навіть допустити, що роз'ярене якоюсь провокацією населення обкидало „цїсарське“ військо камінням, то хтось прецінь мусів бути причиною сего роз'ярення. Аджеж товпа прецінь не кидала камінням оттак собі, для забавки... Та на що нам багато міркувати, коли ми і без того міркування знаємо справедливість і людськість ц. к. польсько-австрійських властей.

З буковинської України.

Український прапор на зеленій Буковині підніс ся високо. Завдяки праці патріотичних одиниць, завдяки освідомленню народу, сей занедбаний, забутий кутик, який, як здавало ся перед кількома десятками літ, потоне безповоротно у румунським морі, днес вибив ся на перворядне становище, став вірцем для усіх українських земель.

Цілий край покрила густа сіть селянських кас системи Райфайзена; здасть ся, не помилимо ся, говорячи, що такі села, у яких не було б ще своєї каси, днес належать до винятків. А народ, визволивши ся з ляхварських шпонів чужинців, тим свободнійше, тим сміливійше взяв ся до здобування політичної волі. І добув її!

Поперше, радикально і цілковито вилічив свій народний організм від вонючого боляка, москвофільства. Днес на цій Буковині москвофіли належать вже до історії. Недавно відбувши ся вибори до буковинського союму в Чернівцях показали перед світом, що народ вже покінчив з тим штучним виворотом російських рублів та галицько-польської шпакти. А потвердили се відбувши ся 13. с. м. вибори до віденського парламенту. Буковинські Українці вслали до Відня своїми заступниками п'ятьох щирах Русинів-Українців, не

наділяючи довірою ніодного кацапа. Се тим замітнійше, що наші посли вийшли сейчас при першій голосованню. І так з округу Кіцмань вийшов дотеперішний посол, суд. радник Ілія Семака; з округу Сторожинці — дир. Микола Спинул, побивши на голову кацапського кандидата, Могильницького; з Вапшовець вийшов оп'ять проф. університету, д-р Ст. Смал-Стоцький мимо шаленої агітації москвофіла Балігорського; з Вижиці вийшов на ново дотеперішний посол Мик. Василько, а з Заставни — дотеп. посол Ант. Лукашевич проти москвофіла Михайлюка. Так отже всі п'ять дотеперішних послів Українців оп'ять засядуть на позольських стільцях у Відні.

І тут на Буковині здійснюють ся св'яті слова Тараса Шевченка: „В своїй хаті, своя правда і сила і воля...“ Буковинці, ставши панам у своїй власній хаті, здобули силу політичну і днес вже Австрія мусить числити ся з ними. На доказ нехай послужить хочби отсей факт, що цїсар надав відемаршалкови Буковини, д-рови Смал-Стоцькому шляхотський титул. Нам сам факт надання шляхотського титулу не імпонує, підносимо його однак як знаменний знак, що австрійський уряд, будь-що-будь і з Русинами мусить вже числити ся.

З угорської України.

Угорська Русь-Україна мовчить, бо... „благоденствує“. Тому, хоча виповнити програму, та подати деякі вісти із того закутка широкіх, українських земель, приходить ся боротися з неабиякими клопатами, бо, сказавши по правді, нема про що писати. Ось хіба мож подати декілька новинок, декілька вістей, правда, сензаційних, але не маючих нічого спільного з духовим життям угорської Русь-України, — бо вона мовчить.

Але і для нїєї вдарить слушний час, для нїєї прийде пора національного пробудження, бо угорсько-руський народ живий, жива його душа, а живої народньої душі не збє ніяка сила. Її лиш присплять вороги на часочок; один яснійший луч сонця, а вона стрясє полуду з очей і воскресне, наче то зерно, що його чорт хотів знищити, ховаючи його у землю...

А поки що, послужимо нашим читачам тим, чим можна.

Ось, на дни 27-го вересня с. р. минає 60 літ св'ященства мункачівського гр. кат. єпископа, Юлія Фірцака. Ювілей сей буде св'яточно правлений єпархією. Ювілят дарував 10.000 корон на угварську дівочу школу; на ту саму ціль постановили також учителі зложити кожний по 50 корон, а св'ященників звизав протоєрей, щоби прилучили ся до сього дарунку, кожний квотою 100 корон. Такої ювілейної жертви для добра загалу бажає собі сам ювілят, замість пропонування дорогих дарунків для його особи.

Мило нам на сьм місці зазначити отсю першу спробу піднесення народної просвіти між нашими братами, тим паче, що її можна уважати початком на сьм поли, а початок, як каже пословиця, є завжди найтяжчий.

А більше що? Хіба се, що один з будапештєнських мадирських деньників звертає увагу на обставину, що в краях корони сьв. Стефана число корчем перевищує кілька разів число шкіл. На 16.547 народних шкіл припадає 60.220 корчем, то є сьх послідних є кругло чотири рази більше. Одна корчма припадає на 256 людей, а одна школа на 1.800 людей. І чи-ж треба дивувати ся, що угорська Русь — се гніздо кацапської темряви?..

Здасть ся, наче вже сам Господь починає гнівати ся за сї скандальні відносини на угорське правительство, бо на дни 30-го мая с. р. кинув гром на будинок парламенту в Буда-Пешті. На разі однак скінчало ся лиш страхом, бо грим не вдіяв ніякої шкоди.

За се згоріли тамже прядільні юти, виражуючи шкоди на сотки тисяч корон.

Пошунує роботи

фаховий слюсар і електротехнік; може також обняти роботу як машиніст при електричних і парових машинах, або в фабриці котлів. Має похвальні краєві і американські сьгідотства. Хто би з читателів знав про відповідну роботу в своїй місцевості, зволить ласкаво повідомити о тім:

Joseph Kwiatkowski,
432 State St., Perth Amboy, N. J.

Ліпша гра як в карти, подібна до шахів,

за 10 минут можна навчитися цілої штуки.

Подорож довкола землі,

весела товариська гра для науки і забави. Вона відтягне Вас від бари, гроші липають ся в кишені, а час злетить вам солодко і мило та ще навчите ся географії, обізнанаючи цілий сьвіт. Кожда читальня, кожде товариство, кожний гурток молодих людей повинен забавляти ся тою грою. — Ціна 75 центів.

Пішіть на адресу: 25—

RUTHENIAN BOOK STORE,
439 6th Ave., SCRANTON, PA.

Європейська адвокатсько-нотаріальна і військова канцелярія.

За малу винагороду переводимо в старіх краях процесні документи, спадкові і грошові, стягуючі заборги, нотаріальні акти, повноваження, контракти купівлі і продажі. Тестаменти; скрипки; довідні декларації і спадкові, потверджені цїс. корол. генерал-визир Консулатами. Виробляємо урядовою дорогою асцендуноків подання та звільнення від військових справ та маємо самих найліпших адвокатів, що виступають наших клієнтів. Всякий у нас споряджений документ, має правну вагу в старім краю. Ідучи до Росії виробляємо паспортні для літнішого переїзду через границю. Порада даром. Голосить ся або пішіть в всякій справі: D. Klarer, 121 Norfolk Str., New York, N. Y.

Дармо \$32 грамофон плитовий

Величина: скринка 12 цалів довга, а 7 цалів широка. Труба довга на 22 цалів. 25—
Кожному Русинови, за-малюваному в якийнебудь містечку Америки, дамо сей грамофон зовсім даром. Пішіть по услів'я і залучіть 2-центову марку на відповідь до:

RUSSIAN TOWACCO CO.

343 E. 9 Str., Dept. 8., New York, N. Y.

ШІФКАРТИ ДО КРАЮ — — І ЗІ СТАРОГО КРАЮ!

Тільки у нас можете дістати найдешевші шіфкарти на експресних і поштових кораблях до Гамбурга, Бремені, Антверпену, Роттердаму, Лібава і Ліверпуля. Услуга вишлювати, харч обилний, подаваний чотири рази денно при накритах столах. Окремі фамілійні каюти для родан. Як хочете їхати до краю або спроводити когось сюди до себе, то пішіть на нашу адресу або приїжджайте на дино в Нью Йорку і зателефонуйте до нас „498 Orchard“, а ми вишлемо по вас список свого урядника. Нічліг у нас безплатний аж до від'їзду корабля. Висладемо гроші до всіх частей сьвіта після найвишого денного курсу. Минаємо гроші на корони, рублі і марки. Голосить ся на адресу:

American European Steamship Co.,
121 Norfolk Str., New York City.

Притча про нерозум

Стрілець сильно заставив,
Спіймалась пташка в мить;
Він взяв її, щоб зараз
Головку їй скрутити.

Залебеділа пташка:
„Ой стрільче, стій пожди!
Я пташечка маленька,
Що з мене тут іди?“

„Пуст мене на волю,
Я дам тобі за те
Три добрі науки
На все твоє жите.“

Стрілець мій здивував ся.
„Чи бач, ся дробина
Мене навчати хоче!
Ну, що там зна вона?“

І мовить: „Добре, пташко!
Коли з твоїх наук
Я хоч що-то змудрю,
Тебе пущу я з рук“.

І мовить птах: „Не жалуй
За тим, чи зле, чи гоже,
Що сталося раз і більше
Відстати ся не може“.

Стрілець подумав: „Правда!
За тим жаліть не гоже,
Що сталося раз і більше
Відстати ся не може“.

І мовить птах: „Не рви ся,
Завдавши серцю скрути,
Що зробиш — розробиш,
Минуле знов вернути“.

Стрілець подумав: „Правда!
Шкода бажань і скрути,
Що зробиш — не розробиш,
Що сталося — не вернути“.

І мовить птах: „Ніколи
Не вір ні в які дива,
Не вір ні в яку вістку,
Що просто неможлива!“

Стрілець подумав: „Правда!
Чимало плещуть дива,
А розміркуєш — скажеш:
„Се сплітка неможлива!“

„Гаразд — сказав він — пташко!
Не злі твої науки.
Лети-ж собі й стрільчеви
Не попадай ся в руки.“

І пурхнула пташина,
На близькій гильці сіла,
І до стрільця звернувшись,
Таке йому повіла:

„Ей, тай дурний ти, стрільче,
Що дав мені здурить ся!
А мною ти, небоже,
Міг добре поживити ся!“

„Бо знай, в моїй утробі
Як би ти знав отсе! —
Є перла так велика,
Як струсове яйце!“

Стрілець аж зойкнув з жалю.
„А, що-ж я наробив,
Що так без застанови
Великий скарб згубив?“

І він підбіг під гильку
І скочив що є сил,
Аби сіймати пташку, —
Та ба, не має крил!

А потім мовив: „Пташко,
Пташиночко моя!
Вернись до мене! Буду
Тобі за батька я.“

„У клітку золотую
Всаджу тебе я сам,
І все, чого захочеш,
Тобі я радо дам!“

Пташина відповіла:
„Дурний ти є, як був!
Всі три мої науки
Відразу ти забув!“

„Зробив ти добре діло:
Мені летіть велів! —
І зараз по хвилині
Сам того пожалів.“

„А потім забажав ти
Мене дістать ще раз
І просьбою вернути
Назад минулий час.“

„А чом? Бо несуразним
Повірив ти словам,
Що в мні є перла більша
У двоє, ніж я сам.“

Іван Франко.

Про доброго і злого сусіда.

(Японська казка).

Конець села там, де гостинець за-
вертає в гори, стояли два обійстя.
Одно було велике і багате, друге ма-
ле і бідне; у великій домі жив бага-
тий чоловік зі своєю родиною, в ма-
лій хатині сидів убогий мужик з жін-
кою. Ці бідні люди не мали дітей,
трудили ся без відгалю з ранку до
вечера і гірко заробляли на прожиток.
Багатий сусід не дбав про них. „Який
хосен — казав він — з бідних людей?
Вони не мають значіння в світі і тільки
стають тягаром другим, коли з ними
зайти собі“. Бідні сусіди не зважали
на гордовите поведене багача; в них
не було на те часу, вони були вдово-
лені, що Бог держить їх при здоров-
лю. Тихо і смирно жили вони з дня
на день, а коли минали багатого су-
сіда, здоровили його чемно і йшли
своєю дорогою. А щоби не бути зов-
сім самотніми, дістали вони собі ма-
лого песика і ходили коло него, гей
коло рідної дитини. І звіврок полю-
бив старих і так до них привязав ся,
що не відступав їх ні кроком. Коли
господарів не було дома, стеріг він
хати, а побачивши повертаючих, витав
їх радісним гавканєм. Крутив вдово-
лений хвостом, підскакував з утіхи
і глядів такими вдячними і щирими
очима, що бідні старі чули ся справ-
ді щасливими.

Одної днини по полудні пішов
бідний чоловік до свого городця, що
лежав за хатою. Хотів там посадити
деревце і в тій цілі взяв рискаль і
викопав в землі яму. Так був заня-
тий роботою, що й не зважав, як ма-
лий песик прибіг за ним і положив
ся трохи подальше на мураву. Здава-
ло ся, що хоче спати; повернувшись
три рази довкола, упав на траву, всу-
нув носик під себе, неначе ладив ся
на довший супочинок. Однак вже по
часинці схопив ся знов з на ноги, під-
няв ніс у гору, відтак в долину і став
слідити місце, на котрім лежав. Нюх-
тив невпинно довкола, а потім взяв
ся порпати в землі, немов хотів всю
травичку вирвати. А коли вже вто-
мив ся, побіг до свого пана і сіпнув
його за одежину. Старий зупинив ся
в роботі, а побачивши розриту траву,
підійшов сердитий на те місце, щоби
направити шкоду. Але песик на се
не дозволив; гавкав голосно і радісно
і дальше порпав в землі малими лап-
ками і раз-враз поглядав на свого па-
на жичливими, веселими очима. На
песій лай вийшла з хати жінка ста-
рого і стала розвідувати ся, чого пес
так заводить. Коли почула, що стало
ся і побачила поведене малого звівр-
ка, сказала: „Возьми, чоловіче, рис-
каль і розгребти землю! Пес мабуть се
го хоче, так треба вволити його во-
лю“.

І знова підняв песик веселий дзяв-
кіт, немов порозумів слова своєї па-
ні. Мужик нерадо брав ся нищити му-
раву, але не міг відказати прошенню
жінки, і песика хотів вдоволити. Уда-
рив рискалем раз і другий, а за тре-
там натрапив на щось твердого. Ди-
вить ся, а се велика, окована скриня.
Відчиняє — а в ній повно-повнісько
срібних і золотих грошей. Ледви, лед-
ви затигнули обоє з жінкою скарб до
хати. Можете собі уявити, яка була
їх радість! А і песикови стало краще
жити: справили йому нову шовкову
ковдру на вовні і їсти і пити мав по-
достатком і всего, чого лиш забажав.
Добрі, старі люди не потребували
вже тяжко працювати — і для них
настали ліпші часи. Сейчас по-
більшили свій домок, прибрали його
гарно зовні і зовнутрі і тепер не ви-
глядав він так убого, як передше

і не вєтидав ся перед своїм пишним
сусідом.

А багач не міг з дива вийти, гля-
дячи на зміни у сусідів. „Що се ста-
ло ся з тими жебраками-голодняка-
ми? — сказав раз до своєї жінки. —
Яким способом зажили вони нараз в
добрі і вигодах? Се якась нечиста
справа!“

„І мені се впало в око — відпові-
ла жінка — але краще удаваймо, бу-
днім то ми нічого не запримітили; та-
кі нуждарі не вартують, щоби ними
займатися“.

Такі злосліві, ідкі бесіди вів ба-
гач зі своєю поганою, зависною жін-
кою майже кожної днини. Наконєць
цікавість перемогла і він порішив
розслідувати справу на місці. Пішов до
сусідів і прикидуючись дуже щирим,
почав балакати зі старими, як би був
їх найліпшим приятелем. Очевидна
річ, зійшла бесіда і на щасливий зво-
рот в житю бідаків, і вневдовзі дізнав
ся багач, як сусіди прийшли до гро-
ший, як бравий песик поміг їм най-
ти скарб. Злий сусід зробив на се
великі очі; попрацював ся і чим борше
побіг до дому, розповісти про се жін-
ці. Замість тішити ся щастем своїх
ближніх, почали багачі гризти ся і пе-
редумувати день і ніч над тим, як би
і собі найти скарб. „Наколи сусіди
у себе в городі нашли гроші — мір-
кувала багачка — можливо, що і в на-
шім є закопаний скарб; треба тільки
знати, в якім місці“.

І ось одноєї днини прийшов знова
зависний багач до добрих, старих су-
сідів, говорив з ними дуже щиро
і жичливо, а наконєць просив, щоби
йому позичили на один день свого
малого песика. „Сьогодні — казав —
мають в мене бути в гостях мої сво-
яки. Се, як знаєте, багаті, знатні лю-
ди; я хочу показати їм отсе любе
звівратко, що принесло вам таке
щастє“.

„Ах, ні, — відказав живо добрий
сусід. — Просіть о що хочете, але
з песиком не розстану ся ні на одну
днину“.

Його жінка сказала те саме. Однак
багач вмів так гарними словами про-
мовити, представити, яка се честь
для песика, що добрі старі наконєць
уступили. Віддали багачеві свого лю-
бимця під услівєм, що скоро сьвіт,
будуть його мати назад.

О, як зрадив гордий, зависний су-
сід, коли дістав песика в руки! Його
жінка дожидала вже на него дома і
побігли обоє в сад, позапирали усі
двері і пустили песика на землю.
Малий звіврок почав бігати довкола
і справді, в однім місці зупинив ся
і нуж порпати лапками і відгребува-
ти землю, аж любо. Живо підбігли
багачі, вхопили приготовані рискалі
і собі взяли ся копати яму серед
трави. Довго вони копали, і не легка
се була для них задача, бо обоє не
звикли були до роботи. Але наконєць
гіркий труд приніс нагороду; рискаль
ударив о щось твердого. Відкинули
землю і побачили, гей би велику
скриню. Ах, як зраділи! Не могли
діждати ся кінця роботі. Аж ось вже
і земля відкинена, можна скриню до-
бувати. Похилили ся низько, щоби
її в гору піднести. На жаль, була се
тільки одна дошка, що накривала не
скриню, а стирту старого лахматя
і костий. Коли їх рушили, розсипало
ся усе в порошок, а препоганий смід
розніс ся довкола. Обоє мусіли затка-
ти ніс і з криком утікли з города.

„Мерзка звівруко! — крикнув ба-
гач до пса, а жінка і собі стала зне-
важати його поганими словами. На-
конєць обоє так розлютили ся, що
взяли і вбили бідного песика. Та се
їх не вдовольило. Багач взяв трупа
і заніс до старих сусідів, що безжур-

но сиділи перед своєю хатою. Кинув
їм пса під ноги і закликав злобно:
„Ах, ви фальшиві люди! Що заподі-
яли ви вашому песикови, що по двох
годинах погіб так знечева? Ви по-
гані, невдячні, ви не варті мати та-
кого пса!“

Ах, добрі старі і не слухали його
лайки. Мов громом прошиблені з о-
страху, гляділи на трупа свого лю-
бимого песика і заливали ся гіркими
слезамі. Відтак поховали його на тім
місці, де нашли скарб і плакали ба
ним день і ніч.

Раз якось, знеможена жалем, за-
снула стара жінка і бачить в сні сво-
го любого, малого песика. А він до
неї каже: „Зрубайте дерево, що сто-
їть на місці, де найшов я скарб
і зробіть з него моздир до меленя ри-
жу. Найдете потіху в горю“.

Прокидає ся рано жінка і розпо-
відає своєму мужови дивний сон. Чо-
ловік жалувал зразу стинати гарне,
велике дерево, але наконєць рішив
ся сповнити волю погібшого любим-
ця. Зрубав дерево, виполов коріння,
а з найгрубшої частини пня видовбав
гарний моздир — зовсім так, як сего
хотів песик. Потім жінка принесла
необмеленого рижу, всипала пригор-
щу зерен до моздіра і почала їх тер-
ти. Хотіла побачити як воно піде.
Робота йшла дивно легко. „Ану, стрі-
буй ти! — сказала до свого чоловіка —
здасть ся мені, ще ніколи в житю не
ходив так легко товчок, як сего-
дня“.

„Справді! — признав старий, стрі-
бувавши і собі. — Моздир дуже доб-
рий; подивім ся, чи зернята обмелені
як слід з полови“. Жінка всунула
руку в моздир, набрала зернят і від-
чиняє долоню. Господи, що се? Віри-
ти не хочє ся: замість зернят рижу
саміські лискучі золоті червінці! А так
їх багато, що старі з дива і радості
лиш в руки сплеснули і стали про-
славляти пам'ять свого незабутного
приятеля-песика. Ось і, влягло ся
трохи їх горе; тепер вони дуже за-
багатіли і могли жити вигідно і щас-
ливо. Справили собі гарну одіж, хо-
дили що днини забавляти ся до час-
вих домів, проживали без журб і без
горя.

(Дальше буде).

Студентський жарт.

Кількох студентів гарвардського
університету, — слушно чи неслучно,
се вже менча річ — погнівало ся на
одного шофера автомобілю. І якось
вечером, йдучи на прохід, побачили
його, як він з порожнім автомобілем
ждав на гостей. Мовчки всіли до авто-
мобіля і казали себе пів ночі обводи-
ти по місті. Коло півночі казали шо-
ферови задержати ся перед своїм меш-
канєм на університеті, і заявили йо-
му, що не мають при собі досить гро-
шей, аби йому заплатити, але нехай
він хвилинку пожде, а сейчас йому
винесуть. Пішли і не вернули. Слду-
ючого дня хтось закликав менеджера
автомобілевої компанії до телефону
і вивязала ся така розмова:

„Чи вчєра уживало кількох сту-
дентів через цілу ніч вашого автомо-
біля?“

„Так!“

„І не заплатили?“

„Ні!“

„А шофер ждав на них під універ-
ситетом цілих чотири години?“

„Так.“

„І ви все ще не дістали вашої за-
плати?“

„Ні.“

„Вел“ — закінчив голос в теле-
фоні — справді, чи се не є для нас
вельми прикро?...“ і отримане теле-
фонічне перервано.

E109

Покровитель і почесний член Р. Н. С.:
Іх Преосв. Стеф. Сотер Ортинський,
перший руський Єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 8, Butler, Pa.

Председатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретарі рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey
City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey
City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпеш, 524 Fine and
Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
І. Ялечко, Ramey, Pa.
А. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Лезчик, Elizabeth, N. J.
А. Добощ, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street,
Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
знаходиться під числом 83 Grand St.,
(у власній лоні) Jersey City, N. J.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо охочим увагу пп. Секретарів, щоби не присилали декларацій без виконання свідомства лікарського, яке знаходиться на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який інший доказ свого віку.

Рівнож при виконюванню декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано, на яке посмертне член хоче належати, перечеркнемом слово ціле або половину посмертне (ого), кільки має він і його жена літ, імя жени або якого іншого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо таких маємо вже кільки.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на декларації пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справоздання т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виконювати і присилати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду
Р. Народного Союзу в Америці.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз“ — приймає членів до 45 літ життя.

Вступне після літ.

Р. Н. Союз платить:

В разі смерті члена класи „А“ (цілосмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена класи „Б“ (половину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг, або рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Если отец родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Ч. 1783 КВІТ \$400.00

на чотириста доларів, котрі п. Максим Лішак отримав як посмертну за допомогу по жені Марії з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці. Йонгстаун, О., дня 16. цвітня 1911.

Максим Лішак.

Свідки:

Іван Окаль,
Федор Дунда.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 140.
о. В. Зацерковний, предс.,
В. Савіцький, секр.

Ч. 1843 КВІТ \$400.00

на чотириста доларів, котрі п. Павліна Ратковська отримала як посмертну за допомогу по мужу Николаю з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

(Місцевості не подано) 23 мая 1911.
Павліна Ратковська.

Свідки:

Юліан Крочов,
Антін Гілевич.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ...

Ч. 1852 КВІТ \$50.00

на п'ятьдесят доларів, котрі п. Іван Ябчаник отримав як надзвичайну за допомогу з фонду бідних з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Бофало, Н. Й. дня 3. червня 1911.
Іван Ябчаник.

Свідки:

Петро Цивик,
Іван Пфафран.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 15.

Михайл Лукач, предс.
Михайл Федак, секр.

Ч. 1853 КВІТ \$800.00

на вісімсот доларів, котрі п. Параска Югас отримала як посмертну за допомогу по мужу Теодорі з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Скентон, Па. дня 10. червня 1911.

Параска Югас.

Свідки:

Михайл Вордяк,
Йосиф Димкович.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 162.

М. Білас, предс.,
С. Чолій, секр.

Ч. 1859 КВІТ \$400.00

на чотириста доларів, котрі п. Ілько Горошак отримав як посмертну за допомогу по жені Анастасії з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Чісгольм, Мінн. дня 18 червня 1911.

Ілько Горошак.

Свідки:

Николай Сутереба,
Михайл Козяк.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 37.

Ілько Лазоршак, предс.
Петро Зентичка, секр.

Ч. 1860 КВІТ \$200.00

на двіста доларів, котрі п. Андрей Чернявський отримав як надзвичайну за допомогу за утрату ноги з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Бівер Медовс, Па. 1911.

Андрей Чернявський.

Свідки:

Антін Сеньо,
Андрей Савка.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 95.

В. Шипула, предс.

А. Солтис, секр.

Ч. 1863 КВІТ \$100.00

на сто доларів, котрі п. Іван Крамар отримав як надзвичайну за допомогу за нев. слабкість з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Донло, Па. дня 18 червня 1911.

Іван Крамар.

Свідки:

Гр. Михалик,
Ю. Чінгели.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 61.

Іван Михалик, предс.

Андрей Чінгели, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Усіх Вп. п. місцевих секретарів

відділів Р. Н. Союзу просить ся братські оголошення в справі мітингів призначені до друку в рубриці „Рух в відділах Р. Н. Союзу“ присилати в сей спосіб, щоб вони найшли ся в редакції найпізніше в понеділок рано того тижня, у якому мають бути поміщені в часописи. Усі оголошення, які прийдуть до редакції пізніше як в понеділок, не будуть поміщені скорше аж на другий тиждень.

КІНГСТОН, ПА. Вр. сьв. Арх.

Мих. від. 208 ззиває своїх членів, аби кождий явив ся дня 4-го липня о год. 8-ій з рана у звичайній мітинговій галі в повній параді. Дня 16-го липня відбуде ся піврічний мітинг. — Мих. Танкович, секр.

ЛЯКАВАННА, Н. Й. Бр. сьв. Георгія від. 137 повідомляє, що на дни 18-го с. м. вибрано слідуєчий уряд: Ів. Цвайкош, предс.; П. Манько, кас.; Н. Мазурчак, секр.; Й. Тобіаш, доз. хорих.

ЕЛМАЙРА ГАЙТС, Н. Й. Братство сьв. Арх. Мих. від. 8. повідомляє всіх своїх членів, що дня 16-го липня відбуде ся річний мітинг, на тім мітингу має кождий член явити ся. Котрий член не прибуде, заплатит 2-дол., а урядник 5. дол. кари, з тим, що як кари не заплатит до 30 днів, зістане виключений з Братства. Член спізнившись ся заплатит 50 ц. кари. На мітингу має полагодити ся важні справи і відбуде ся вибір нового уряду. Буде приймати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. Початок мітингу о год. 2-ій по пол.

— Василь Юрчак, предс., Вас. Співак, кас., Ф. Цпін, секр.

ДЕТРОИТ, МІЧ. Бр. сьв. Ів. Хрест.

від. 292, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 9. липня с. р., зараз по Службі Божій, відбуде ся в галі під ч. 51—80 Cicotte Ave. мітинг, на котрий має безуслівно прибути кождий член, бо инакше заплатит 25 цнт., а урядник 50 цнт. кари. Члени довгуючі до братської каси

будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. При сій нагоді подає ся до відома всім чесним Родимцям, не належачим ще до нашого Братства, що буде ся приймати нових членів до Братства без вступного. Вступне до Р. Н. Союзу після статута. — М. Козелко, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 284, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 9. липня с. р. Кождий член має безуслівно явити ся на мітинг, бо в противнім разі заплатит 50 центів, а урядник \$1.00 кари. Члени, котрі довгують до братської каси, мають всі свої довги вирівнати, бо инакше будуть виключені з братства і з Р. Н. Союзу. На тім мітингу буде складати ся річне справозданє касове. — С. Ярема, предс.; П. Горбаль, секр.

ДІКСОНВІЛ, ПА. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 182, повідомляє всіх своїх членів, що дня 9-го липня с. р. відбуде ся річний мітинг. На порядку деннім вибір нового уряду і інші справи. Кождий член має на сій мітингу явити ся під загрозою \$1.00 кари. Всі довги мусять бути вирівнані, бо хто довгує два місяці, буде суспендований. — Он. Дашинич, предс.; Т. Артимович, кас.; В. Кульчицький, секр.

ЮНГСТАВН, О. Братство сьв. Арх. Михайла, від. 240, подає до відомости, що на річний мітинг, відбувшим ся дня 11 с. м., вибрано слідуєчий новий уряд: Ілько Сущко, предс.; Петро Секела, кас.; Василь Скиба, секр.

Жертви на приватну українську гімназію в Рогатині.

Підчас русько-українського весілля у Івана і Марії Паснак, в неділю, 4-го червня 1911 р. у Clinton Hall в Рачестер, Н. Й. зібрано 25 доларів, котрі то жертви розділено: \$12.50 на Сирітський дім в Філадельфії, Па., а \$12.50 до Галичини на приватну руську гімназію в Рогатині. Жертвували: Василь Пакула \$5.00; Іван і Марія Паснак \$2.00; по 1 дол.: А. Федьків і В. Скробач; по 50 цнт.: М. Япула, Т. Онуфрик, І. Іваськевич і Ю. Босий; по 25 цнт.: А. Маслій, К. Баран, Я. Пригода, Д. Климців, В. Кучмій, І. Гранковський, Н. Макара, Н. Головка, І. Головка, П. Ковтун, Г. Федьків, С. Балюк, Д. Шургот, І. Шургот, Т. Шургот, Н. Мурашко, К. Іжак, А. Духнич, А. Гусар, Р. Кісіль, Л. Качур, В. Качур, М. М. Кісіль, М. Кісіль, К. Крупка, М. Білик, М. Паньків, А. Блага, С. Дармоць, Н. Луцшин, І. Луцшин, М. Луцшин, В. Луцшин, І. Притула, Д. Гой, В. Федьків, І. Швець, Д., Н. Швець, К. Куца, І. Байдак, Т. Муха, А. Білик, Г. Буяновський, М. Віхар, В. Юган, Н. Залеский, П. Климців, М. Онуфрик і В. Черкас. 15 осіб незаних по 10 цнт.

Єсім жертводавцям велике „Спаси Біг“.

За комітет: Василь Пакула, 297 Remington str., Rochester, N. Y.

В числі 16-ім оголошено \$62.60, — Разом \$75.10.

Півець церковний,

з добрим теноровим голосом, уміючий вести добре хор, грає добре на фісгармонії при всіх богослуженнях церковних, 28 літний, з добрими свідомствами, пошукує посади; адреси:

Stefan Cimichud,

1515 ONTARIO STR., MONTREAL, CANADA.

КАЛЕНДАР.

ЧЕРВЕНЬ.

н.ст.	Дні	Руські свята
29	Четвер	Тихона єпископа
30	Пятн.	Мануїла
1	Субота	Липень. Леонтія
2	Неділя	3. Юди апостола
3	Понед.	Методія
4	Вівтор.	Юліяна єпископа
5	Середа	Євзея, Юлі

НОВИНКИ.

¶ Недуга сьв. Отця. З Риму доносять, що сьв. Отець мав ранком дня 19-го с. м. Службу Богу і зараз по відправі зімлів. Перенесено його сейчас до приватних апартаментів у Ватикані і наказано цілому оточенню, не згадувати нігде і нікому про причину сьв. недуги. Лікарі побоюють ся, що їх достойний пацієнт може попрощатися з життям кожної хвили, бо терпить часто на серцеву хворобу. Небезпека мусить бути поважна, коли папа дозволив відвідати ся своїм сестрам, на що у своїх попередніх недугах не хотів ніколи зізволити. Побіч хвиби серця має сьв. Отець ще дві інші недуги, а саме звапнене жилі подагру.

Поміж присутніми в Римі кардиналами була вже бесіда про наслідника теперішнього голови вселенської церкви, Пія X. Найбільше шанс має бувший секретар попереднього папи, Льва XIII. і його любитель, кардинал Рамполя. Він був би вже і тепер папою, якби не veto австрійської держави, що запротестувала проти його вибору по смерті Льва XIII. Велике поважання для Рамполі має й сам теперішній папа і називає його зазвичай „мій наслідник“. Сьвятий Отець висказував вже не раз бажання, щоби його наслідник прибрав собі ім'я Лев XIV.

Кард. Рамполя уроджений в р. 1843 і походить з родини сицилійських патрихів. Його повне ім'я: Mariano Rampolla del Tindaro. Се чоловік високо освітлений, першорядний дипломат і великий знавець модерних наук. Коли йому прийде ся засісти коли на апостольським престолі, він буде певно вибраний папою однолосно, без ніякого вета.

¶ Срібне весілля президента Тафта. Дня 19-го с. м. відбула ся в Білім Домі величаво і дуже сердечна гостина, яку справляв президент Тафт з нагоди 25-літнього пожиття зі своєю подругою. На подвір'ю Білого Дому зібрало ся 5.000 гостей, а поза мурами президентової палати гуділа і шуміла 15-тисячна товпа. Ціла велика площа засіяна яркими електричними лампами, а посеред розрадової публіки стоїть голова Злучених Держав і усміхаючись своїм добродушним усміхом, кланяється на всі боки, держачи за руку свою милу і вельми симпатичну подругу. Нарід бачив перед собою свого любимця, який відкинув від себе на сей вечір функцію президента, а взяв ролю щасливого мужа і дбального господаря дому. Сердечним привітам і щирим привітанням промовам не було кінця. Зворушений президент не міг навіть говорити, а тільки попросив присутніх кореспондентів, щоб подали до часопису отсю щирі подяку: „Mrs. Taft and I are deeply touched and grateful for all the many expressions of good will that have come to us“. (Пані Тафт і я ємо глибоко зворушені і вдячні за всі ті многі заяви жичливості, які до нас наспіли). А ті гратуляції приходили не тільки з цілої Америки, але і з канцелярій європейських і азійських володарів; прим. з Японії

наспіло аж чотири депеші. Забава з нагоди сего ювілею була дуже блискуча і дуже різноманітна, але описувати її тут не будемо, бо наші читачі не мали би з того опису великої користі моральної... За те скажемо дещо за самого ювілята, який тепер стає щораз більше популярний.

Коли глянете случайно на портрет чи фотографію Тафта, то перше, що вам кине ся в очі: ясне і добродушне обличчя президента. Кажуть, що з очей людини і з рис її лица можна пізнати характер сєї людини. В тім случаю воно є так дійсно, бо у теперішнього президента Злучених Держав справді золоте серце. Поза своїми державними ділами, в кружку своїх знайомих і приятелів він щирий і веселий, наче мала дитина, але при виконанню своєї влади — він неумолимий! Загальне добро усьої його вітчизни у него зазвичай на першій місці, і коли розходить ся о якунебудь народну користь, він не має для нікого пощади і уміє ставити чоло всім супротивностям. Доказом сього його залізна витривалість в боротьбі із усякими тростями і з різноманітними надужитими деякими багатими і впливовими Американцями. Вороги — наколи він їх має — боять ся його — а загаль народу — любить і поважає. Хоч Тафт є з партії републиканської, то однак тішить ся великою симпатією і довірою з боку своїх противників, демократів. Тафт є людиною вельми щирою, добродушною, смирною і приступною. Іздить часто по більших містах, виголошує різні принагідні бесіди, а всюди виступає як звичайний горожанин і всюди має тільки добро цілого народу на оці. Ніякого „кадила“ не любить і своїм найвищим становищем в державі ніколи не гордиться.

Розкажемо ще тут одну веселу подію, що відноситься до нашого теперішнього президента. Слідуючого дня по виборі Тафта на президента Злуч. Держав, післала йому наша редакція відповідну привітну телеграму. Ся телеграма була, очевидно, виладжена в англійській мові, але на кінці були поміщені отсі два руські слова: многає літа! В місяць по висилці сєї гратуляційної депеші наспіла до редакції „Свободи“ з канцелярії ново-вибраного президента сердечна подяка за привітну телеграму. Ся відповідь була заадресована дослівно так: Mr. Mnogaja Lita 184 Hudson Str. New York, N. Y. Секретар Тафта, що відписував на привіт „Свободи“, взяв наше „многає літа“ за ім'я автора сього привіту... Сьмішна се подія, але вона свідчить, що Тафт, відповідаючи через свого секретаря на всі гратуляційні депеші і письма, не зигнорував нікого, навіть пана „Многає Літа!“

¶ Смерть неприятелики сальонів. В місцевості Leavenworth, Kans., померла 9-го с. м. п. Carrie Nation, знана в цілій Америці як непримирена неприятелика сальонів і алкоголічних напитків. Померла чилила 66 літ життя. Від часу, як її чоловік помер на „делірію“, вона стала непримиреним ворогом усіх напитків. Іздила від міста до міста, та словом і ділом переконувала людей, та відводила їх від уживання напитків. При сім не повдержувала ся і перед насильством: в однім шинку кинула через „бару“ сокирою в величезне зеркало, розбиваючи його на кусні. Раз, в антіалкоголічній кампанії в Пікаго замандрувала до одного шинку, де по півночі сиділи мужичини з жінками. Виголосила до них огнисту бесіду, щоби зірвали з неморальним життям і п'ятикою, як нараз якийсь молодець з за її плечей крикнув: „Hello

Grandma!“ І дійсно, вона оглянувши ся, пізнала свого внука і впала на землю зомліла. І від того часу уже ніколи не нападала з давню енергією на сальони. Померла лишила 150 тисяч доларів майна, яке зібрала з протіалкоголічних відчитів по цілій Америці.

¶ Лискавка причиною вазідтства. Підчас онодішньої вечірної тучі скоїла ся на острові Coney Island ось така чудна і одинока в своїм роді подія. Один хлопчина стояв перед стінним зеркалом і перевязував собі краватку. В тім перелетіла через небо надзвичайно велика лискавка, а її сильне світло відбило ся крізь вікно в тім зеркалі, у яке глядів згаданий хлопчина. Наче громом ражений повалив ся хлопець до долу і тяжко застогнав. Позбігали ся люди і почали його ратувати. Між присутною публікою найшов ся і один лікар. Сей оглянув хлопця і спостеріг, що світло лискавки, яке відбило ся у зеркалі, поразило зір хлопця до тої степені, що він остане на віки сліпцем. Несчастного забрали до шпиталю і дали знати його родичам про сю трагічну подію.

¶ Російська мова в церковнім богослуженню. Синод задумує замінити на богослуженнях церковно-славянську мову російською. З причини сєї заміни в „П. Газ.“ поміщена розмова з професором богословія, автором твору „Релігійно-церковные вопросы“, прот. П. Д. Горощевим. „Релігія не є нічим мертвим — сказав професор, — релігія се жива, вічно ділаюча сила й тому konieczним є в інтересі розвою й скріплення релігійності, зробити богослуження загально зрозумілим і відправляти його по можності в артистично-літературній російській мові“. Як бачимо, становище зовсім протилежне тому, яке заняли сьвященники московії в Галичині супроти введення у нас народної мови тільки в молитвах, а не як в Росії, в цілім богослуженню.

¶ Продажа жінок є ще нині на днешнім порядку в Росії. В грудні 1903 р. донесли російські часописи з Іркутська, що з села Петровки одержав шеф поліції таке письмо: „Маю честь просити Ваше Високоблагородіє, щоби оповістили в часописах, що в Петровці є на продаж моя двадцятилітня жінка і двоє поросят — всі разом за двадцять п'ять рублів. Жінка є дуже гарна, добра господиня, але злісна і готова до сварки. Поросята добре відживлені і товсті. На бажання готов вислати жінку і поросята за посліплатою. Коли шеф поліції дістав таке письмо, поїхав сейчас до Петровки, бо був пересвідчений, що селянин, який писав лист, збожеволів. Однак його підозрівання були неоправдані. Селянин був розумним і нормальним чоловіком. Він заявив, що мусить продати жінку, бо вона йому жите затроє. Шеф поліції прикликав тоді жінку і запитав її, що вона про плян мужа думає? Вона, річ природна, не була ним дуже збудована, але не найшла в нім нічого незвичайного. Часто причиною продажі жінок та дочок буває голод. В році 1906 вислано дня 27. листопада отсю страшну телеграму в світ з Казаня: „З причини голоду продають батьки своїх дочок в віці від 12—17 літ за 10—150 рублів від штуки“.

¶ Летаргічний сон. „Русское Слово“ в Лоскві звіщає, що до катеринославського шпиталю відставлено з арештів одного селянина, який полав в летаргічний сон і остає в нім від 6. марця. Лікарі здогадують ся, що летаргі викликало сильне нервове потрясення. Сей селянин є обжалова-

ний о участь в грабіжнім нападі на залізничний поїзд.

¶ Злодій як мільонер. До Лондону приїхав на коронаційні торжества американський „мільонер“ і заїхав зі своєю службою до одного готелю. За кілька днів посилав сей „мільонер“ свого слугу до багатого ювілера по всякі дороговці для своєї жінки. Слуга набирає всяких річей на більше як 20 тисяч доларів. Та ювілер хоче пересвідчити ся, чи справді є такий мільонер, і питає ся телефонічно власителя готелю, чи мешкає там такий мільонер. А коли одержує відповідь, що справді є, посилав свого слугу, щоби відніс сї дороговці і зажадав належитості. Слуга ювілера приходить до мільонера і все йому віддає. Мільонер каже слугі заждати, а сам виходить до друтих кімнат, щоби все показати жінці. Та цікавий слуга ювілера заглядає за ним, але в сій хвилі дістає по голові сильний удар і падає безпритомний на землю. Коли прийшов до свідомості, „мільонера“ в готелю вже не було.

¶ Злодійська зухвалість. Сими днями зайшов до одного великого склепу в Лондоні якийсь порядно убраний мужчина і поклонившись чемно, сказав: Пан Бравн зі склепу на розі просить, щоби ви були ласкаві позичити йому на хвилику великої драбини склепової. — Чому ж би не позичити сусідови? — Мужчина той очевидно склеповий послугач, забрав драбину і пішов з нею таки справді до склепу п. Бравна. Коли до вечера драбини не приносили, власитель її пішов сам до п. Бравна і спитав, чому драбини не віддав. — Ну просто для того — відповів Бравн — що я у вас не позичав; але коли вам конче петреба, то я можу вам мою позичити, котру нині купив. Показало ся тепер, що злодій вкрав драбину в однім склепі а зараз в другім її продав. Подібного збитка зробив инший злодій одному з лондонських книгарів, котрий торгує дорогими, старинними книжками. Якийсь дуже елегантно одягнений панок входить до книгарні і предкладає книгареві на продаж дуже стару і дороговціну книжку. Книгар, що мав вже таку одну, втішив ся, що може купити ще другу велику рідкість і не торгуючись довго, заплатив продавцеві жадану суму. Вечером, коли замикав склеп, побачив, що книжка, котру він купив, була таки його власна, виставлена у вікні виставовім, котру зухвалий злодій вкрав і йому продав.

Усе є добре, що добром нінає ся.

Ви не повинні ніколи попадати в розпук, наколи вас стрічає безнастанне нещастя. Були люди, що страждали усе, навіть надію, як іраз ясний луч щастя засіяв на їх дорозі, повіре у свої сили вернуло до них, додаючи їм нової житєвої сили, нові надії. Наколи мучить вас хронічна недуга, на яку не помагають ніякі ліки, не втрачайте надії, не повинні устатати. Если се є недуга організму травлення, і если ви ще не пробували Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина, не тратьте надії. Спробуйте сего ліку, лишень тому, що він часто вилічив власне таких людей, які сьвято були переконані, що їх недуга є не довилічена. Се вино легеньким способом підбадьорить органи травлення до діляння, рівночасно скріпляючи їх і додаючи їм нових сил. З хвилиною, як органи травлення стануть сповнювати свою роботу, ваше положення сейчас поправиться. Уживайте сего ліку на брак апетиту, нервозність, ослаблене, анемію, обструкцію, коліки і болі, біль голови, болі крижів та взагалі на всі жодудкові недуги. По всіх друксторях.

JOS. TRINER

1333-1339 S. Ashland Ave. Chicago Ill.

Пер Сіалє.

СТРАЙК.

(Дальше).

Наконець уже все в хаті прибрано і приладжено. І тепер почав ся рух та гамір в кухні: мати стала лагодити вечерю. Хлопців однак передше з кухні нагнала. Олявес гримав черевиками об двері і кричав, що аж батько мусів здоймати прут із стіни. І тоді Олявес поліз під стіл і тут старався якось забути скуку; однак не витримав довго; за хвилину опять виринув і оба хлопці станули на сторожі напротив кухонних дверей. Що се може бути, що то ненька так загадочно варить у горшку? І кожний раз, як лиш двері відчинилися, вдарили у їх ніс пахощі, що — ні, се мусять бути дійсно невідані ласощі.

Наконець вийшла ненька з кухні, застелила стіл скатертю, порозкладала ложки і налила молока з бляшаного ведра у миски. І тепер, — так, тепер надійшла велика миска з принадною, білою стравою, на середині якої плавало ся навіть велике, жовте око з масла.

„Алеж мамо, мамо! — подумайте лиш люде — сеж риж!“, закликав Крістофер. „То вистало грошей навіть аж на се?“

„Знаєш, за сю страву мусимо подякувати Іванови.“

„Я, бачите, думав собі, що днес належалоб з'їсти що небудь ліпшого, бож се прецінь вечір перед Зеленими Св'ятами!“ зауважив Іван Теодор.

„Прощу, сідайте усі!“

Гей, які радощі запанували при столі! Хлопці не втерпіли, хотіли сей час починати.

„Ні, діти — передше молитва!“ — сказав дідуньо. „Ти хіба, Оле, всего ще не забув?“

І Оле, а разом із ним усі при столі, зложили руки, а навіть і Олявес сів тихо і опокійно на колінах матері.

Ісусе Христе — хвала Тобі за хліб наш, св'ятий насущний.

І почато вечеряти; а як їда смакувала! „Мені видить ся, що тут навіть є і цукор“ — запримітив старий.

„Та ось крихіточка, всего лиш тільки, що на кінчик ножа; се є далеко смачнійше, як дасть ся одробину цукру“, відказала молода мати. „Я страх мала охоту додати ще і цинамону, але вже не стало грошей“.

Нараз підвів ся з крісла Іван Теодор, пішов до бічної кімнати і за хвилину вернув ся, несучи в руках фляшину і старий, вищерблений килишок. „Я думав, тату, — килишок горівки до обіду смакував вам завжди — а і нам він знадобить ся“. Так, се дійсно св'ятковано св'ято в „Ріпі“! Навіть мимо погрози Талеберга, який заявив, що усіх викине з буди, як в неділю по Зелених Св'ятах не дістане своїх грошей. Та яке було здивоване усіх, в се навечері Зелених Св'ят, коли Оскар Андреєсен, який про усе знав, покликав Івана Теодора до своєї контори і тут заявив йому, що поговорить уже з Талебергом, та приневолить його ще часок пождати. А всі могли на слові принципаля полягати, і тому були найкрасших надій, що якось то буде; — „бо коли я з ним поговорю, я сам, тоді —“. Сего ніхто не надіяв ся по Оскарі Андреєсен, — але коли він сам почав говорити і приобіцяв, що справу поладнає, то певно і зробить, бо Оскар Андреєсен був знавий із того, що завжди додержав даної обітниці.

„Ах, як мене знова рве і ломить у лівій руці!“ — закликав старий Оле

Августінусен. — „Так, так — Господи Боже! — Так, лишень хіба може він знає, які ти масш сьвята, моя бідачко, та де ти лежиш! Але я про тебе не забуду, так, як і ти про мене не хочеш забути“.

„Алеж тату — не думайте про се! — От напиймо ся ще раз — а потім, по їді закуримо люльочку.“

Жінки зібрали зі стола посуду; кожний був вдоволенний і ситий, а тріє чоловіки сіли собі в гуртку та закурили люльки; хлопці бігали, галасуючи, а Єнсінє дзвонила у кухні начинем, миючи його. Лишень Стіна сиділа бліда, мовчазна, у кутику під печею. І нараз старий підвів ся, приступив до ньої і погладив її по голові. „Так, так, бідна Стіно! — але і для тебе прийдуть веселі дні, і тобі буде ще добре, побачиш. — Певно, певно, „Господи Боже!“ — багато, дуже багато мусить чоловік перетерпіти тут на землі“...

VI.

„А нехай се всі чортяки вхоплять —!“ Оскар Андреєсен люто кинув до землі телеграмою, яку йому подав писар, коли третого дня по Зелених Св'ятах вийшов у свою контору. Ще лиш того недоставало! А він був такий певний, ждав так терпеливо з тижня на тиждень, в надії, що ціна за дерево підскачуть в гору. І ось надходить телеграма з Англії та звіщає, що противно, що ціни ще більше спали в долину. А він усі свої склади має у щерт'я забиті деревами! Ні, він таки за багато ризикував — так, ніде правди діти! — Але, колиб промисловець не відважив ся на ризико, то — Гм! — так, так, хто сказав А, мусить мати відвагу сказати дальше і В. Він і так послідніми часами, коли мусів поважно обмежити свій бюджет, продумав незвичайні гадки. Але — тепер вже нічо не допоможе! — Дати себе так без протесту повести до різні — ні, се не для нього! Треба лиш вміти так уладнати ся, щоб —

„Кнудсен!“

Писар — молодець ніжно збудований, з ясним, як лен волоссям і в окулярах на маленьких, живо бігаючих очах, станув у дверях.

„Се днесь припадає речинець сплачення вексля Воркенда?“

„Так, днесь“.

„Добре — слухайте, Кнудсен — що — я хотів властиво сказати? — ага, чи наші асекурації усі в порядку?“

„Цілковито; норвегську я відновив в суботу перед Зеленими Св'ятами — прошу тут поквітоване. Поквітоване від англійської асекурації, яку ви взяли перед чотирнадцятьма днями, ви самі сховали. — Під тим зглядом, то може у нас горіти, коли лиш угодн“.

„Горіти? — Що, до чорта? Чи не думаєте може, що я —?“

„Нехай мене Господь боронить! — я лиш так сказав, от на випадок якогось нещастя — прецінь ніхто не може ручити — но, та і тому прецінь люде асекурують своє майно“.

„Природно, що тільки тому асекурують! зовсім певно, що так! певно! певно! Се є обов'язком кожного промисловця. Отже, підіть до фабрики і покличте тут Івана Теодора; хочу поговорити із ним в справі нової міри. А потім можете сейчас піти до банку і поладнати справу а векслем; ось тут маєте гроші“.

Писар відійшов, а Оскар Андреєсен неспокійно став ходити по обох кімнатах своєї контори. — Горіти? Він чейже не — хіба сам роговити чортяка сидить у носі того Кнудсена, що всюди нюхає... Е, дурниці, пустяки! —

Хтось легко запукав до дверей. „Прощу!“ — Вийшов Іван Теодор.

„Добрий день, Іване Теодор! Бачиш, я вчера стрітив Бертеля Талеберга і він сказав, що коли я сего бажую, то він охотно пожде ще якийсь час. — Але я мавби ще одну справу, про яку хегівбим з тобою поговорити. Бачиш, я пізнав тебе як незвичайно спритного молодця, та, що важнійше, на якого можна зовсім певно полягати — і тому — Але ліпше ходи у мій приватний кабінет, там безпечнійше мож побалакати“.

Пішли, та зачинили за собою двері.

„Сідай — тут, на софу“.

„Алеж ні —!“

„Сідай, кажу! — Сідай лишень!“

Сам Оскар Андреєсен сів у вигідний фотель. „Отже, як бачиш — се є трохи важко ясно тобі витолкувати, але ти є прецінь второпний молодець. Скажи мені — ти знаєш добре визнати ся в долині, в фабриці, де то стоять машини?“

„Та-ак“.

„Знаєш, де стоять бочки з оливою?“

„Певно, що знаю“.

„Добре; уважай-же: колиб так тепер — скажм, в ночі перед слідуючою неділею, як потребає дальше посуха, отже колиб так хтось вийшов малими, задними дверцятами до складу з бочками оливи, та розкинув пригорщу трісок, полив їх трохи нафтою, крихітку відкрутив завертку від бочки з оливою, але не дуже, а потім засьвітв сірник, кинув його на тріски, а сам мерщій втік —“

„Ради Христа — та, та тоді заняла б ся ціла фабрика!“

„Природно — тоді заняла б ся фабрика — се зовсім слушно!“

„Але — я — я не розумію!“

Е, пустяки, зрозумієш! Таж ти не такий дурний!“

Іван Теодор поблід як полотно. „Ні — ні — я не розумію!“

„Чорти-б!“ — чи то так тяжко зрозуміти? Отже, нехай тобі усе докладно розтовмачу. Справи стоять так, що я не був би зовсім проти того, колиб фабрика згоріла — зовсім не був би проти того, зрозумієш? І я так міркував, що ти як раз така людина, котра пішла б задними дверцятами — а тут ось маєш ключ від тих дверцят, а тут сірники! — А тепер мене вже зрозумієш? — А що сего не вимагаю від тебе даром, то можеш бути певний!“

Уся кров ударила Іванови Теодорови до лиця. Аж тепер він порозумів усе. „Ні — ні — я не смію — я не можу“, простогнав.

„Добре!“ — Голос Оскара Андреєсена в мить перейшов із ніжної м'якості у рішучий, холодний спокій — „як хочеш. Але тоді скоро надійде час, коли будете мусіти забирати ся із вашої хати. А про говорене тут нікому ні слова, розумно?“, додав остро, — ні одній живій душі не вибубнити про се, що я тут перед хвилиною говорив; та й се не принеслоб тобі ніякого хіона, але скорше ще хіба нещастя!“ І опять змінив ся його голос, знова став лагідно переконуючий. „Взагалі я не годен поняти, які ти можеш мати сирупули в тім випадку. Тут не істнує найменша небезпека, яка моглаб потягнути за собою людське житє. А люде, там за морем, в Америці, у яких я маю найбільшу асекурацію, суть так багаті, що самі гаразд не знають, де подіти свої гроші. А дуже легко може прийти до сего, що я буду мусів здержати усю фабрику — алі часи, знаєш. — Згорять фабрика, а тоді зовсім що иньшого. І тому найрозумнійше булоб, якби уся історія збула ся за одним разом; тоді, знаєш, я увільнив би увесь свій капітал — природно,

приступив сей час до будови нового тартаку, і ми моглиб почати працювати здвоєними силами, новісінними машинами, і все йшлоб паче по маслі. А „Ріпа“ була б для вас запевнена, колиб тільки раз уся історія минула ся. А крім сего дістанеш три, но, скажм: чотири сотки корон, готівкою, до своєї власної кишені, зараз навіть днесь, як того хочеш, бо я тобі вірю, бачиш; я тобі вірю на слово! — А потім, як схочеш, будеш міг завжди ще їхнути до Америки, або зробити, що тобі лиш угодн; бо бачиш, коли тільки має ся гроші, тоді — а зрештою се не першина, що подібне діє ся — се можеш мені вірити! — Так отже: надумай ся до четверга; але тоді я вже хочу мати рішучу відповідь. А язык за зубами, розумієш?“

Іван Теодор затопував ся, наче ланий, коли вийшов з контори і вийшов на долину, до тартаку.

„Але „Господи Боже!“ — що з тобою є, Іване?“ — запитав старий Оле Августінусен другої днини. „Іоти, не їш зовсім нічого, спати — не спиш, а як лиш примкнеш очі, то починаєш йойкати, стогнати та перекидувати ся, наче на муках“.

„Я якось чую ся не свій, чую наче якийсь огонь у кутрі — чи я сказав слово: „огонь“? — здригнув ся нараз переполоханий до краю.“

„Так, се чус ся дійсно, наче огонь у тобі; се то, що ми називаємо горячкою. — Гадаю, ще буде найліпше, як підеш до аптики і принесеш собі дещо“.

„Ні, ні, килишок порядної горівки найліпше мені допоможе, думаю“. І Іван Теодор слідуючих днів проковтував горівку, і то не лише по одному килишкови... (Дальше буде).

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Родимці! — Отсим повідомляю Вас, що компанія

Investment Corporation

котра продає землю в York town, Virginia, установила мене одиноким своїм агентом для всіх Русинів. Хто отже бажає купити добру фарму або і поодинокі лоти (парцелі), а крім того дістати добру сталу роботу у фабриках,

які названа в горі компанія почала тепер будувати, нехай зверне ся листовно або устно на мою низше подану адресу. Під кою пору потрібно до тих фабрик 500 робітників, але компанія дає роботу тільки тим людем, котрі куплять у неї землю.

В тій околиці є вже околу 20 руських фамілій і всі вони зі свого купна надзвичайно вдоволені. Хто там приїде, може про правдивість моїх слів переконатися сам від осілих в тім місці своїх земляків. В короткім часі буде у тій місцевості побудована руська церков і школа.

Із зголошуючими ся людьми я видаю кожного вітірка на місце до Верджинії. Як хто з Русинів хоче купити або хоч оглянути виставлену на продаж землю, нехай явить ся лично у підписаного найпізнійше о 11-тій год. перед полуднем кожного вітірка, а я його відвезу wraz з другими аж на місце. Дорога з Філадельфії там і назад коштує 7 доларів. Всякі контракти робить ся тільки на місці, в Yorktown, Va. — По близмі, зовсім безплатні інформації, прошу відносити ся а повним довірем на мою адресу:

B. MATOLICZ,

821 N. Franklin Str., Philadelphia, Pa.

СЬМІШНЕ.

Між товаришами.

А.: — Чи не знаєш випадково, що сталося з нашим давнім знакомим, Іваном?

Б.: — Як! І ти про це не чув? Колись під час будови нової камениці впала йому на груди гранітова брила о вазі 20 тон і роздавила його на смерть.

А.: — Чевже-ж?.. Але правда, оскільки тямлю, він уже з малку мав слабі груди.

Даремний труд

Жінка: Сего літа мушу безумовно поїхати над море. Глянь лишень на мене! Я зжовкла наче віск.

Муж: Та ти все, оскільки пригадує собі, говорила, що тобі жовта краска підходить найбільше до лиця.

Жінка: Та і мій пульс рухаєся застрашуючо поволі.

Муж: Се нічо не вадить. Він зовсім не має причини спішити ся!..

Зоря

— Треба вам знати, що на полю борби я находився завжди там, де було найбільше куль.

— Отже де, в котрім місці?

— При возах з амуніцією.

THE FIRST
NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвиплата і нерозділені зиски
\$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Проводить загальний банківський бізнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і переписує гроші до всіх частин світа. Позичає гроші на реальності. Депозити сего банку подорожують протягом останніх 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.

Банк переписує гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

МИХАЙЛО УГОРЧАН,
руський характеризатор

вишочує різні українські і инші костюми на представлення і характеризує по низьких цінах. Замовлення приймає менше на 8 днів перед представленням.

641 E. 11-th St., 2nd floor, New York

R. J. GLICK

Агент асигнування
ційний від огню.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING (15-20)

SHAMOKIN, PA.

Відповідне средство
у відповіднім часі.

Неважкладучи ся спати почуває ся під родина добре, однак слабкість часто приходиться серед ночі. Дитина примирно спить починає кашляти і з плачем звертає до матері, що її болить горло. Лучаєсь також, що хтось в родині серед ночі вістав захоплений невральгією, або астмою дає комусь спати, справляючи йому терпіння і він бореться з віддихом. Так можуть минати цілі години, поки прийде лікар. В таких случаях Pain Expeller є неоцінним средством.

Держіть сей лік під руками на случай потреби. Се є konieczністю, щоб запобігти в нагалих случаях, поки лікар зможе до вас прийти. Перестудження не буде небезпечне в наслідках, если ужити скоро Pain Expeller. Сей лік можете купити в усіх аптеках по 25 і 50 центів бутелька. Стережіть ся підроблених ліків і зверніть увагу на отсю вінетку. Правдивий Pain Expeller находить ся лиш в таких опакованні.

F. Ad. Richter & Co.

215 Pearl Str. New York City

Ріхтера Сонго-пильови усувають нестерпність шлудка.

\$25.00 * ШИФКАРТИ ДО КРАЮ * \$25.00

ВАЖНЕ! По причині нежуренді між лініями, можете від нас відіхати до Старого Краю на добрих кораблях через Роттердам, Бремен, Гамбург, і відлітають дня 6-го і 20-го липня.

Желаючи скористатися з сего нагоди, нехай привалять за плату 2 долари, щоб потім пригледіти наперед місце. — За \$33.00 можете відіхати до Бремена, Гамбурга або Антверпу на експресових кораблях, ідутих 7 днів через воду.

Ми стараємо ся є вгоду пасажирів, як також і про їх відпочинок та нічліг.

По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете удати ся до нас так, як до свого дому.

Жиючим по контрактах пригледіти місце на шифках наперед і наш агент виходить по пасажирів на залізницю.

На всякі запити і поради даємо сейчас безплатну відповідь.

Хто має замір іхати до Старого Краю, або соровадити його до Америки, нехай удасть ся до нас, а ми ручимо, що дістане добру услугу.

Шифкарти з Старого Краю по 31 доларів!

Удавайте ся особисто або листом до:

G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

Всього

32

\$595

МИ ЗАБЕЗПЕЧУЕМО ВАМ ГРОШІ.

Небувала досі офорта! Тут нашоє случайність набути добрі річки за дешеві гроші. Кождий чоловік може обриватися ся сам нашою зовсім готовою бритвою безпечен-ства. Ми бажаємо, щоб кождий читач отсей часовиски скористав ся сего нагоди. Кождий артикул є напередодній вартості, а не якоюсь забавкою; усі ті річки експресових кораблях, ідутих 7 днів через воду.

Ми стараємо ся є вгоду пасажирів, як також і про їх відпочинок та нічліг. По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете удати ся до нас так, як до свого дому. Жиючим по контрактах пригледіти місце на шифках наперед і наш агент виходить по пасажирів на залізницю. На всякі запити і поради даємо сейчас безплатну відповідь. Хто має замір іхати до Старого Краю, або соровадити його до Америки, нехай удасть ся до нас, а ми ручимо, що дістане добру услугу.

P. V. STROMP & CO., Dept. 2, 3647 Roosevelt Ave., Chicago, Ill.

EXTRA!

Голос до терплячих:

немічні, безсильні і терплячі мужчани і жінки
удайте ся до нас.

Не поликайте вічно антикарських виробів.

Не викидайте на дармо Вашого тяжко запрацьованого гроша.

Если Ви хорі, то удавайте ся завжди до майстра а не до якогось партача.

По що маєте платити за лічене 50, 100 або і 300 доларів?

По що видавати такі великі суми, коли того не потрібно?

По що давати себе різати, оперувати і зносити різні инші терпіння, коли того не треба?

Русини! Не будьте мудримися по шкоді, набирайте ся досвіду, але чужим, не своїм коштом.

Були в нашій канцелярії і такі недужі, котрі признавали ся нам з плачем, що робили вже все можливе, але не дізнали ніякої полегкості ані помочи. — Ми їм помогли. Прийдіть до нас і дайте ся оглянути нашим спеціалістам.

Ми бачили в нашій канцелярії і такі жінки, котрі з причини операції зістали змінені не до пізнання, стратили не тільки гроші, але й своє здоров'я і давну вроду.

Відомо про се кождому, що коли перша операція не вдасть ся, то дораджують звичайно другу, а як заведе друга, кажуть, що хорий агине, як не піддасть ся третій операції і так іде далі, поки недужий з ослаблення по тільки операціях не умре.

А чим то Русини мнють на світі лишень на те, щоб панове донтори учили ся на них крвати тіло і то еще за дорогі гроші?

Ми лічимо без ножа, не оперуємо.

Ми людий живцем не ріжемо.

Як кому операція не помогла, то ми вилічили його без ножа.

Була у нас одна нещаслива жінка, котру оперували три рази і нічо їй не помогло; навпаки, вона терпіла більше ніж передтим, але ми її вилічили.

Ви всі нещасливі і смиренно терплячі: Як бачите, що жите вже Вам надійшло, як Вам змудило ся та безнастанна біганина від доктора до доктора, від аптики до аптики так, що Вам вже жите немиле, — прийдіть до нашої канцелярії, яка находить ся під числом 175 Michigan Ave., на першій поверсі.

Тут Вас оглянуть докладно наші спеціалісти, дадуть Вам раду, як найскорше запобігти Вашій недужі, розслідять Вашу кров і моч, і то все не буде Вас коштувати ані цента, бо оглядини і уділене рад хорим є зовсім за дармо.

Наколи Ваша слабкість буде занедбана, то наші спеціалісти дадуть Вам раду і нагоду, щобисьє за малою винагородою і в короткім часі могли позбутися ся цілковито своєї недуги.

Якби слабкість була не до вилічення, то скажемо Вам се зовсім отверто

Наша Детроїтська канцелярія є знаменито уладжена і заосмотрена у всі лікарські апарати; находят ся тут також і спеціальні лікарства до скорого лічення всяких недуг; не бравує також електричних приладів та апаратів до досліджування хороб ушних, очних і инших тайних недуг.

Що лічимо: — Лічимо всі явні і тайні слабости з захованем стислої тайни. — Лічимо всі застарілі хороби, як: душність, спазми, параліж, дихавицю, водну пухлину, ревматизм, біль голови, уший, очий і носа; хороби шлудка, горла, грудий і кишок; пропасницю, виписки на голові і шкірі, хороби жіночі, кровотоки, білі уплави, болізни попологові, рани на тілі, біль в крижах, безплідність, біль в плечах; катар, невральгію, бронхітис, подагру, коросту, отиість, хороби мочевого міхура, хороби рака, кольки, хороби печінок і нирок, глисти, хробацтво, лишаї, зажажене крові або сифіліс, трипер або праніц, утрату сил мужеських і жіночих і т. д.

Всі повисше наведені хороби лічимо під гарантією.

Не уважаємо зовсім на те, чи Ви вже були лічені і не питаємо ся: хто Вас лічив? — коли Вас лічив? — чим Вас лічив? — або як довго Вас лічив? — Ми лічимо кожного хорого так, як се до його цілковитого вилічення за найпотрібніше і найліпше узнаємо, і ошкіуємо ся кождим з братерською печаливістю.

Если Ви чоловік віродостойний, то за наші труди і заходи, можете нам заплатити доперва по виліченню і в той спосіб хочемо Вам доказати, що ким ми раз заопікуємо ся, то вже про него дбаємо і вилічимо.

Вкінці звертаємо Вашу увагу на те, що окрім канцелярії в Детроїт маємо також нашу власну, дуже хорошу Санаторію або Заклад лічний, положений серед 30-акрового обшару землі.

В тій Санаторії лічимо по дуже уміркованих цінах, старокраєвим звичаєм, з уцтивою, ретельною та дбалою услугою і догляданем.

Як хочете розмовити ся в своїй рідній мові, то удайте ся до нас, а не до чужих людий, які Вас не розуміють і еще з Русинів насмівають ся.

Хто не може прийти до нас особисто, то нехай напише, бо ми лічимо людий також і листовно, старанно і швидко.

Наша канцелярія є отверта кожного дня від 9 рано до 5 пополудни і від 6 до 8 вечером.

В неділі і свята: від 9 рано до 12 в полудне.

Затямте собі докладно нашу адресу:

Samaritan Supply Co. 175 MICHIGAN AVE., DETROIT, MICH.

Hon.....

Dear Sir: — Thousands of citizens are asking for the adoption of House Resolution No. 166, introduced by Rep. Sulzer, authorizing the Committee on Immigration to investigate the office of Immigration Commissioner at the port of New York and other places. I urge you to interest yourself in behalf of said Resolution.

Respectfully

E111

Name.....

Address.....

City and State

КНИЖКИ

КОТРИ МОЖНА ДІСТАТИ В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“:

Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з життя на- роду	15
Бери та читай	30
Борба клас і чому робітники організувалися	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Ніколая, драматична гра для дітей	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про звирята	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до свідомості	10
Емігрант	15
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Зх. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Русів	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадалий народ	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Оповіданє про Алі Бабу і сорок розбій- ників	20
О підземних скарбах	25
Оповіданє про заздрих богів	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінець світа	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русиним	10
Релігійні віровання	20
Русько англійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничка драма	15
Товариска ворожка	15
Хто з чого живе	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Хлопська доля	5

ДРУКИ

Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3
Помяник за померших	10
Папері листові з вінітами, оден	2

МОЛИТВЕННИКИ І КНИЖКИ БОГОСЛУ-
ЖЕБНІ ТА РЕЛІГІЙНІ.
Звичайна оправа.

Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя	1.00
Хліб душі	60
Хліб душі, латинськими буквами	84
Дорога	52
Дорога, малий	32
Друг душі	50
Горі Серце	34
Ізборник Церковний, малий	70
Ізборник Церковний, малий, лат. буквами	70
Молитвенник, галицький	66
Псалтир, малий	1.20
Сокровище Душі	80
Зборник	80
Зборничок	55
Збірничок найкрасніших пісень церков.	
Ангелський хор, збірник народно-цер- ковних пісень під ноти, часть I.	10
Ангелський хор, часть II.	5

Гарна оправа.

Бог Надежда Моя	2.00
Хліб Душі	1.80
Хліб Душі, латинськими буквами	2.00
Дорога	1.70
Дорога, малий	1.00
Друг Душі	1.30
Горі Серце	1.10
Молитвенник	1.80
Молитвенник, латинськими буквами	1.80
Зборник	1.90
Зборничок	1.30

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ.

Кожний замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому потрібні, і обчислити загальну належність за книж-
ками. Слід хто замовляє книжки на меншу суму, то належність може присилати поштовими марками, а при більших замовленнях належить посилати гроші через поштовий або експресовий money-order. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладніше. Мешкаючи по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок послати 10 центів на реджістер, бо трапляється часто, що хтось другий з країв забере їм книжки з пошти.

Замовлені книжки висилаємо відвратною поштою. Гроші належить присилати наперед, бо американська пошта не приймає посилок за послілатою. Для тих, що хотять замовити розпродажу книжок, даємо значний опуст.

Замовлення належить висилати на адресу:

СВОБОДА,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“

- 1) **ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ**, які йдуть довільно час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересом дістануть на жадане листово.
1-о, 2-о або 3-и разові **ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ** по 3 цнт. від слова за кожний раз.
- 2) **ДІВІДІ ОГОЛОШЕННЯ**, як: мітинги брацтва і товариств належачих до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союзу“.
- 3) **ОГОЛОШЕННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ** по 2 центи від слова для брацтва і товариств належачих до Р. Н. Союзу, а для товариств не належачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.
- 4) **ПОШУКУВАННЯ ОСІБ І РОБОТИ** по 2 центи від слова за найменше 10 слів.
- 5) **ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТБІ** по 10 центів від слова за найменше 10 слів.
- 6) **Одноразове оголошення адреси** 25 центів.
- 7) **Належність** за всяке оголошення мусить бути прислана з вери та в цілості. В противному разі оголошення безсильно не поміщає ся. Належність за дрібні оголошення можна присилати також поштовими марками.
- 8) **Кожне оголошення мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часопису, в яким воно має бути поміщене.** Оголошення телефоном не приймає ся.
- 9) **За зміст оголошень або за відвічальність оголошувача ся в часописі фірма редакції не приймає ніякої відвічальності.**
- 10) **Кого-б скривджено, або в ким аль обдурено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописі, незай про се сейчас повідомити редакцію, а коли подасть достаточні докази шукства, виклине ся оголошення несовісної фірми; крім сего редакція доложити всієї старані, щоб шукства погасили до відвічальності.**
- 11) **Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошення, не подаючи причин.**
- 12) **Редакція має право жадати від фірм або незнатих осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бізнес чесно і дійсно вможли додержати того, що обіцяють в оголошенні.**
- 13) **В оголошенні мусить бути тільки правда.** Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошення.
- 14) **Оголошення мусить бути писані пером, ясною і на одній стороні паперу.**
- 15) **За дрібні оголошення редакція не висилає ніяких поштових марок.**

30-долларову велику машину
(ФОНОГРАФ).

даємо на виплат так, що при закупні ждаємо 10 долларів, а оставші 20 долларів можна сплачувати по 2 доллара місячно. За фонограф гарантуємо на 3 роки. Нові українські подвійні 10-цалові рекорди лиш ми продаємо по ціні 65 центів. На виплат даємо також музичні інструменти, зигарки, бритви і т. п. річі.

Цінник посилаємо даром. 1821

GLOBE RECORD and SUPPLY CO.,
129 E. 7th ST. NEW YORK, N. Y.

Хто не уміє говорити по англійськи

а хотів би мати доброго помічника до науки, нехай купить собі

Русько-англійський ТЛУМАЧ

Сторін 256. Тверда оправа. Ціна 60 центів.
Гроші висилайте враз з замовленням, через money-order або поштовими марками.

Замовляти у:

Andrew Sawka, P. O. Box 44,
Jersey City, N. J.

Позір Братства!

Роблю всі братські річі найліпше і найкраще, а найліпшого матеріалу, за дуже приступні ціни і в роботу гварантую. Продаю книжки і на жадане посилати цінник.

Більш довголітнім членом Р. Н. Союзу. Проч в чужині; удавайте ся до свого! Мій адрес:

STEFAN KALAKUKA
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Русині Пінсбург! чи ви знаєте, що ГРОШІ — ТО СИЛА?

Старайтесь пізнати та пізнати складати свої оцадності в стейтсман Банку на розі ул. Carson-a і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найкращих банків, що цілковито забезпечує Ваші оцадності. У нас складають ся гроші черновні, братовні, сирітовні і пн. Кожний, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтсман контролерів.

Продаємо **корабельні карти** на найліпшій лінії, а гроші до краю висилаємо по поштовим курей.

German Savings and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St.,
South Side, Pittsburg, Pa.

2. Б. Рот, пров. А. П. Міллер, нао
Ол. Бучак, ур. банк.

Російсько-Американська Лінія
одинока лінія без пересідання між Росією і Америкою.

8 і пів дня до Роттердаму — 11 і пів дня до Лібава

III класа \$29.00	III класа \$30.00
II класа \$45.00	II класа \$47.00
I класа \$62.00	I класа \$62.00

По більшій подробці просить ся звертати до наших агентів або до головного заступництва:

A. E. JOHNSON & CO.
27 Broadway New York, N. Y.

Петро Ярема
руський погребник

виношлює вериги на весілля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
(між 7-юю а 8-юю ул.)

Телефон: Orchard 2568. 5—

METALLIC HEELS AND COUNTERS

Металові обцаси і запятки.

Для майстерів, камєнєрів, фармерів і всіх, що роблять при такий роботі.

Легкі і не трудні до прикріплення. Вираток звертєсь Вам ніякокрітко, бо перетворюють чоботи. Кожда шведь Вам їх наложити або дістанете їх враз з зободими у Вашого купця.

Питайте по книжочку в котрій довідается більше.

UNITED SHOE MASHINERY CO.
Boston, Mass.

Найвисше забезпечене \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам крикливою і брехливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить ся се або те, то ви запитайте цю гана, чим він ручить і де його зарука? Відвічальний Агент і банкір складає заруку в державну касу. Закн повірте кому свій гріш, чи то до Перезована, чи переслани до старого краю, поперед переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш. Я вложив в державний касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛКРІВ.** як заруку для вас.

Тому тамте, що треба уникати непевних банкірів. До наших слуг є старий, опитний Агент, який висилає 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифарти до Європи і до Америки, робить контракти, повновласти та погаджує вільковити справи, а все це робить **— дешево, совісно і точно.**

Питайте по подробці курсу і ціни шифарту. Відповідаю відвратною поштою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York. 23-48

Найвисше забезпечене \$100,000.00

Лічу лишень муштин!

Спеціальні і за-
разливі слабо-
сти муштин.

Чи Ви єсте дитини якою спеціальною слабостю і чи хочете віддати ся під опіку діляного лікаря?

Занецищенє
крови; скірні
висипки; болі
в роті, горлі
і на язичі.

Чи Вам випадає волос? Чи чути Вам в уст і чи мають непримийні віддих? Чи болять Вам губи або лона? Чи маєте біль голови або якісь болі в інших частях тіла? Я ручу Вам за знамениту сімю і новітніх випадках.

Недомагання
мочеві; блудні
молодості; за-
палення; корчі
і неправильно-
сти артерій.

Чи ви допустились Ви проступку проти прав здоровля і природи? Чи не відчуваєте болі в хребті? Чи єсте замурені? Чи єсте надмірно нервові, ослаблені і чи не тратите енергій? Чи чуєтеся немичні, пригноблені і неспосібні виконувати Вашу працю як по передню? — Приходьте до мене а я Вам поможу вилчачись.

Порада і оглядини безплатні.
УРЯДОВІ ГОДИНИ: Від 10-ої рано до 4-ої попол. і від 6-ої до 9-ої вечер. В неділі і святя від 10-ої рано до 1-ої попол.

Dr. G E A R Y
151 West 23-rd St., New York, N. Y.

Зголошуючи ся по опіку лікарем мусить вийти ся особисто до оглядин, пован літотевими порадами неможливо як слід лічити слабостей. Не пишьте до нас, але приходьте самі. 45-18

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“
під покровом сьв. Арх. Михайла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAN, PA.

Має снлад і виріб річел церковних як:

Фелони чорні від \$30—45.00
Ризи сьвітлі від \$35, 40, 55, 60, 80 і више
Стахари від \$6.00
Ручники, вилтони, хоругви з образами від \$30.00 і в.
Чапні від \$20, 35, 40, 50 і више
Ліхтарі, Служебники, Євангелія від \$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.

Цьвіти на престол і до сьвічок по ріжній ціні.
Приймає ся замовлення на нові річі і до направи старі ризь.
ВИРОБЛЯЄ СЯ ВІДЗНАКИ БРАТОКІ, ПАСИ і проца.

Сьвітло церковне:
СЬВІЧКИ ВОСКОВІ (декоровані) з образами по 26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Сьвічки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.

Троїчі ручно декоров. 5, 6, 7, 9, 50 ц. | Углі до кандильниць 28 цнт.
Пачка (20) вапалців 24 цнт. | Оливна гальон 1.10 дол.
Сьвічки воскові до надстаблювання 3 на фунт 22 цт.
„ „ 4 на ф. і 6 на фунт..... 22 „
Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт 22 „
Сьвічки стеаринові..... 16 „
„ „ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.

Сьвічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.
Надильо 50 і 55 цнт. за фунт

Одинона вірцено урядишена
ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудило добре вишоплений друкарський персонал, посідає найновіші машини, а також ріжнородні гарні черенки і прикраси.

Виконує **всякі друкарські роботи** точно, гарно і по низьких цінах.

Впов. Родамці, як тожє Відділ і члени Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удавати ся до своєї друкарні „Свободи“.